

(Ministru kabineta
2024. gada 17. decembra
rīkojums Nr. 1195)

**Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns
2024.–2027.gadam**

Rīga, 2024

Satura rādītājs

Izmantoto saīsinājumu saraksts	3
I Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2024.–2027.gadam kopsavilkums	4
II Plāna mērķis un rīcības virzieni	5
III Situācijas raksturojums.....	6
1. Nacionālā identitāte un piederība.....	6
1.1. Stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai.....	7
1.2. Veicināt latviešu valodas kā sabiedrību vienojoša pamata nostiprināšanos ikdienas saziņā	9
1.3. Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā	10
2. Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums	11
2.1. Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, ...	15
tai skaitā mūžizglītības kontekstā	15
2.2. Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu	17
2.3. Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu.....	19
3. Integrācija	22
3.1. Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā.....	23
3.2. Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām	25
IV Pasākumi mērķa sasniegšanai.....	28
V Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu.....	44
1. Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu	44
2. Detalizēts aprēķins plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam	64

Izmantoto saīsinājumu saraksts

AiM	Aizsardzības ministrija
ĀM	Ārlietu ministrija
BISS	Baltijas Sociālo zinātņu institūts (<i>Baltic Institute of Social Sciences</i>)
EM	Ekonomikas ministrija
ESF+	Eiropas Sociālais fonds Plus
ESS	Eiropas Sociālais pētījums (<i>European Social Survey</i>)
FM	Finanšu ministrija
IeM	Iekšlietu ministrija
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
KM	Kultūras ministrija
LM	Labklājības ministrija
LNKBA	Biedrība „I.Kozakēvičas Latvijas Nacionālo kultūras biedrību asociācija”
LNKC	Latvijas Nacionālais kultūras centrs
LPA	Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”
MK	Ministru kabinets
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NEPLP	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome
NVO	Nevalstiskās organizācijas
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
TM	Tieslietu ministrija
VISC	Valsts izglītības satura centrs
VARAM	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
VK	Valsts kanceleja
VVC	Valsts valodas centrs

I Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2024.–2027.gadam kopsavilkums

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāns 2024.–2027.gadam (turpmāk – Plāns) ir sagatavots, lai nodrošinātu Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņēs 2021.–2027.gadam¹ (turpmāk – Pamatnostādnes), kā arī Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027.gadam² (turpmāk – NAP2027) noteikto mērķu un uzdevumu izpildi.

Pamatnostādņēs definētie rīcības virzieni ir savstarpēji saistīti, nosakot iekļaujošu līdzdalību kā vispārēju ieviešanas principu³, kā arī izvirzot caurviju prioritātes, kas attiecināmas uz visiem plāna pasākumiem – nacionālā identitāte, latviešu valoda, uzticēšanās, solidaritāte un sadarbība.

Plāns sagatavots, pamatojoties uz jaunākajiem nacionāla un starptautiska līmeņa pētījumiem, Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2022.–2023.gadam⁴ izvērtējuma rezultātiem⁵, kā arī ņemot vērā deliberatīvās demokrātijas pasākumā „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?”⁶ iegūtos sabiedrības priekšlikumus.

Plāna izstrādi nodrošināja starpinstitucionāla darba grupa sadarbībā ar institūcijām un organizācijām, kas sniedza priekšlikumus plāna pasākumiem. Darba grupas sastāvā bija iekļauti Valsts kancelejas, Kultūras ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Ārlietu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas, Aizsardzības ministrijas, Ekonomikas ministrijas, Nodarbinātības valsts aģentūras, Sabiedrības integrācijas fonda, valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vēstnesis”, Valsts izglītības satura centra, Latvijas Pašvaldību savienības, Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras, Latviešu valodas aģentūras, Izglītības kvalitātes valsts dienesta, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes, biedrības „Latvijas Pilsoniskā alianse” un biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” pārstāvji.

Plāns paredz rīcību visos pārvaldes līmeņos – nacionālajā, reģionālajā un vietējā. Sasaiste ar hierarhiski augstākiem politikas plānošanas dokumentiem,

¹ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021.gada 5.februāra rīkojumu Nr.72 (prot. Nr. 12 24. §). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320841-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

² Apstiprināts ar 2020.gada 2.jūlija Saeimas lēmumu. Pieejams: https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027_apstiprin%C4%81ts%20Saeim%C4%81.pdf

³ Pamatnostādņu virsmērķa sasniegšanas vispārīgais princips: iekļaujoša līdzdalība, kas ikvienam nodrošina iespējas iesaistīties valsts pārvaldībā un nodrošina plašu sabiedrības pārstāvniecību visā tās daudzveidībā, ir pamats zināšanu un prasmju apguvei, lai stiprinātu nacionālo identitāti, latviešu valodu, sociālo uzticēšanos, iedzīvotāju solidaritāti un sadarbību. Pamatnostādnes, 10.lpp.

⁴ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2022.gada 18.janvāra rīkojumu Nr.32 (prot. Nr.3 31.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329302-par-saliedetas-un-pilsoniski-aktivas-sabiedribas-attistibas-planu-2022-2023-gadam>

⁵ SIA „Civitta Latvija” (2023). *Ietekmes izvērtējums par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.–2023.gadam*. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/44313/download?attachment>

⁶ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?* Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/35067/download?attachment>

Eiropas Savienības un starptautiskiem dokumentiem, kā arī citu nozaru politikas plānošanas dokumentiem ir noteikta Pamatnostādnēs. Plānā iekļauti rezultāti un rezultatīvie rādītāji, kas noteikti, pamatojoties uz 2020.gadā veikto Baltijas Sociālo zinātņu institūta (*Baltic Institute of Social Sciences* – turpmāk BISS) pētījumu „Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu 2021.–2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim”⁷, kā arī ņemot vērā biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” 2023.gada ziņojumu „Sabiedrības saliedētības radara ziņojums”.⁸

II Plāna mērķis un rīcības virzieni

Plāna mērķis ir nodrošināt Pamatnostādnēs izvirzīto uzdevumu izpildi, tādējādi sekmējot nacionālas, solidāras, atvērtas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību. Plāns definē pamatnostādnēs noteikto uzdevumu izpildei īstenojamus pasākumus, atbilstoši Pamatnostādņu **trīs rīcības virzieniem**:

1. Rīcības virziens: Nacionālā identitāte un piederība

1.1. Stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai.
1.2. Veicināt latviešu valodas kā sabiedrību vienojoša pamata nostiprināšanos ikdienas saziņā.

1.3. Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā.

2. Rīcības virziens: Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums

2.1. Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā.

2.2. Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu.

2.3. Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu.

3. Rīcības virziens: Integrācija

3.1. Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā.

3.2. Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām.

Pamatnostādņu mērķa sasniegšanai noteiktie uzdevumi ir vērsti uz to, lai saliedētas sabiedrības politikas īstenošanas rezultātā tiktu veicināta nacionālās identitātes un piederības sajūtas nostiprināšanās, iekļaujošas līdzdalības un pilsonisko zināšanu līmeņa paaugstināšanās, tiktu stiprināta kvalitatīva un droša demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpa, veicināta Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu līdzdalība sabiedrībā, kā arī mazinātos negatīvos stereotipus balstīta attieksme pret dažādām sabiedrības grupām.

⁷ BISS (2020). *Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.–2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim*. Rīga. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11877/download>

⁸ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Sabiedrības saliedētības radara ziņojums*. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/5598/download?attachment>

III Situācijas raksturojums

1. Nacionālā identitāte un piederība

Lai stiprinātu nacionālās identitātes un piederības sajūtas veidošanos Latvijas sabiedrībā, ir svarīgi veicināt vienotas valstiskuma, valodas un vēstures izpratnes nostiprināšanos. Pamatnostādnēs definētā pieeja raksturo nacionālās identitātes dimensijas, kas nosaka indivīda piederību. Nacionālās identitātes un piederības sajūtas veidošanās tiek skatīta arī citos politikas plānošanas dokumentos, piemēram, Kultūrpolitikas pamatnostādnēs 2022.–2027.gadam „Kultūrvalsts”⁹ un Reģionālās politikas pamatnostādnēs 2021.–2027.gadam¹⁰, kā arī Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam¹¹.

Šajā Plāna rīcības virzienā paredzēts stiprināt piederības sajūtu Latvijai, veicināt latviešu valodas lietošanu ikdienas saziņā un izpratnes par Latvijas valstiskuma vērtību spēcīgāšanu.

Saskaņā ar Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2022.–2023.gadam izvērtējuma rezultātiem nacionālās identitātes un piederības virziena izvērtējums atklāj globālo pārmaiņu un satricinājumu iespaidu uz Latvijas sabiedrības saliedētību. Sabiedrības noskaņojumu ir būtiski ietekmējusi Covid-19 pandēmija, kas ierobežoja ierastās brīvības, un Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā, kas ir ne tikai veicinājis nacionālu mobilizāciju un Latvijas iedzīvotāju vēlmi aizsargāt valsti, bet ir arī saasinājis etniskās attiecības, kas ieguvušas latentu etniskā konflikta pazīmes.¹² Izvērtējot pasākumus, kas ir īstenoti šajā politikas virzienā, var pamanīt nekonsekvenci starp izvērsto pasākumu klāstu, kas orientējas uz valstiskuma apziņas, piederības un sociālās atmiņas uzdevumiem, un latviešu valodas stiprināšanu. Taču ģeopolitiskās izmaiņas Latvijā ir radījušas jaunas grupas Latvijas lingvistiskajā ainavā (politiski motivētu Krievijas pilsoņu imigrācija, Ukrainas bēgļi), kuras ir svarīgi izcelt kā sabiedrības saliedētības problēmas.¹³

---

⁹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2022.gada 1.marta rīkojumu Nr.143 (prot. Nr. 12 26. §). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/330444-kulturpolitikas-pamatnostadnes-2021-2027-gadam-kulturvalsts>

¹⁰ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2019.gada 26.novembra rīkojumu Nr.587 (prot. Nr. 54 63. §). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/310954-par-regionalas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

¹¹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 25.augusta rīkojumu Nr.601 (prot. Nr. 57 35. §). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/325679-par-valsts-valodas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

¹² SIA „Civitta Latvija” (2023). *Ietekmes izvērtējums par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.–2023.gadam*. 41.lpp. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/44313/download?attachment>

¹³ Turpat.

1.1. Stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai

Atbilstoši Eiropas Sociālā pētījuma (*European Social Survey*) datiem piederības sajūtas rādītājs Latvijai 2020.gadā bija 78,8%¹⁴ un liecina par Latvijas iedzīvotāju emocionālu saikni ar Latviju. Vienlaikus jānorāda, ka Latvijas sabiedrības attieksme pret politiskajām institūcijām un dalībniekiem ir nemainīga un galvenokārt pauž neuzticēšanos.¹⁵ Saskaņā ar Eiroparometra datiem, 2023.gada pavasarī Latvijas Republikas Saeimai uzticējās vien 25% aptaujas respondentu, bet valdībai – 30%. Augstāks uzticības līmenis vērojams attiecībā uz Eiropas Savienību – tai uzticējās 55% aptaujas respondentu.¹⁶ 2021.gadā īstenotās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*Organisation for Economic Co-operation and Development*) aptaujas rezultāti liecina, ka tikai katrs ceturtais (24,5%) Latvijas iedzīvotājs uzticas valdībai, savukārt 62,3% neuzticas.¹⁷

Sabiedrību ar augstu sociālo uzticēšanos mazākā mērā raksturo formalitātes, konflikti un tiesvedības. Aprēķini rāda, ka, palielinot sociālo uzticību par 10%, valstī var sagaidīt ekonomiskās izaugsmes pieaugumu par pus procentu. Uzticēšanās ietekme sniedzas daudz tālāk par tīri ekonomiskiem aspektiem. Pētījumos ir konstatēti arī citi, ne tikai sociālekonomiskie efekti. Kopumā cilvēki ar augstāku uzticēšanās līmeni vairāk sliecas domāt, ka viņi lielākā mērā kontrolē savu dzīvi un viņiem dzīvē ir labākas iespējas. Uzticēšanos uzskata arī par svarīgu faktoru, lai veicinātu sabiedrības iesaistīšanos, samazinātu noziedzību un palielinātu individuālo laimes sajūtu.¹⁸

Uzticēšanās ir demokrātijas pamats, jo tai ir izšķiroša nozīme dažādu politiku ieviešanai, proti, politiku ieviešanas veiksmē ir atkarīga no sabiedrības attieksmes un iesaistes. Krīzes situācijās uzticēšanās nozīmīgums ir pamatā skaidrojams ar atsaucību ievērot, piemēram, valdības noteiktos veselības aizsardzības pasākumus un citus noteikumus. Ilgtermiņā uzticēšanās ir būtiska, lai palīdzētu valdībai efektīvāk risināt sociālekonomiskas problēmas.¹⁹

Valstiskuma apziņas un piederības sajūtas Latvijai stiprināšana ir cieši saistīta ar pārējiem Plāna 1.rīcības virziena „Nacionālā identitāte un piederība” uzdevumiem, kā arī citiem Plāna uzdevumiem, piemēram, ar Plāna 2.1.uzdevumu

¹⁴ BISS (2020). *Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim*. Rīga, 17.lpp. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11877/download>

¹⁵ Auers D. (galv. red.) (2020). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2019/2020*. Latvijas eiropeizācija. Auers D. Latvijas politiskās sistēmas eiropeizācija. Rīga, 24 lpp.

Pieejams: https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/www.lu.lv/Zinatne/TAP-LV_2019_2020_LatvijasEiropeizacija_final.pdf

¹⁶ Standarta Eiroparometrs 99 (2023). *Sabiedriskā doma Eiropas Savienībā*. Latvija. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3052>

¹⁷ OECD (2022). *Trust in Government*. Pieejams: www.oecd.org/governance/trust-in-government

¹⁸ Ziemeļvalstu Ministru padome (2017). *Uzticēšanās – ziemeļu zelts*. 8.lpp. Pieejams: https://norden.lv/Uploads/2018/06/27/1530084200_.pdf

¹⁹ Brikmane E., Nulle A. (2022). *Aptauja: tikai 13% iedzīvotāju uzskata, ka var ietekmēt valdības lēmumus* (2022). Pieejama: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/346761-aptauja-tikai-13-iedzivotaju-uzskata-ka-var-ietekmet-valdibas-lemumus-2022>

„Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā”.

Piederības stiprināšana Latvijai, latviešu valodas lietošanas ikdienas saziņai veicināšana, izpratnes par Latvijas valstiskuma vērtību spēcīgāšana tiek īstenota arī formālajā izglītībā, atbilstoši izglītības standartiem mācību un audzināšanas procesā, īpaši izceļot vērtībuzglītību. Tā veido saliedētības pamatu, kā arī mācību un audzināšanas procesā nozīmīga vieta ir izglītojamo pilsoniskajai līdzdalībai, piemēram, skolu pašpārvaldes aktivitātēs u.c.

Būtiska loma valstiskuma apziņas un piederības sajūtas stiprināšanā ir kultūrvēsturiskajai identitātei. Plānā paredzēts turpināt sniegt atbalstu novadu kultūrvēsturiskās identitātes un kultūras mantojuma, kā arī tradīciju saglabāšanai un popularizēšanai. Minētie pasākumi būs papildinoši aktivitātēm, kas būs iekļautas Latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu attīstības plānā 2025.–2027.gadam (*projekts*).

Latvija ir viena no astoņām Eiropas Savienības dalībvalstīm, kuru iedzīvotāji Eiropabarometra aptaujā sociālās nevienlīdzības pieaugumu ir nosaukuši kā visbūtiskāko izaicinājumu, ar kuru ir jāsaskaras Eiropas Savienībai. Tā domā 59% aptaujas dalībnieku Latvijā. Turklāt šajā ziņā Latvija Eiropas Savienībā atpaliek tikai no Portugāles, kur sociālo nevienlīdzību kā pašu sāpīgāko izaicinājumu minējuši 75% aptaujāto.²⁰

2023.gada 16.–18.jūnijā biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” organizēja deliberatīvās demokrātijas pasākumu „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?”. Pasākuma laikā dalībnieki sagatavoja vairākus priekšlikumus, kuru īstenošana varētu sekmēt saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību. Lai stiprinātu valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai, tika izteikts šāds iedzīvotāju priekšlikums: „Jāatbalsta iedzīvotāju iniciatīva pašiem organizēt saliedējošus pasākumus – piemēram, kaimiņu dienas, talkas, festivāli, svētki, apkaimju svētki, ekskursijas. Atbalsts var izpausties kā valsts vai pašvaldības līdzfinansējums, informācijas platforma, palīdzība ar komunikāciju. Šādos pasākumos jābūt iespējai satikt dažādu tautību cilvēkus, sazināties, draudzēties, iepazīt apkārtni, neparastas vietas. Svarīgi, lai tie būtu klātienē pasākumi, turklāt tiem jānotiek ne tikai Rīgā, bet arī reģionos.”²¹

Valsts kanceleja sadarbībā ar biedrību „Latvijas Lauku forums” 2023.gada septembrī un oktobrī organizēja dialoga apļus par uzticēšanos 25 vietās visā Latvijā. Dialoga apļos gūtās atziņas par uzticēšanos tika prezentētas konferencē „Uzticēšanās sabiedrībā un uzticēšanās valsts varas institūcijām Latvijā” 2023.gada 27.oktobrī, kas tika rīkota kopā ar Saeimu.²²

²⁰ Special Eurobarometer 500 (2020). *Future of Europe*. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2256>

²¹ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?* Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/35067/download?attachment>

²² Valsts kanceleja, Latvijas Lauku forums (2023). *Dialoga apļi. Uzticēšanās. Kopsavilkums*. Pieejams: <https://www.mk.gov.lv/lv/dialoga-apli>

1.2. Veicināt latviešu valodas kā sabiedrību vienojoša pamata nostiprināšanos ikdienas saziņā

Pēdējo gadu aptauju dati liecina, ka sabiedrībā (neatkarīgi no dzimtās valodas un tautības) piederības izjūta valstij un cieņa pret valsts valodu ir augsta. Tomēr ikdienas situācijās runātāji nereti pāriet uz citas valodas lietošanu, ja uzskata, ka viens no sarunas dalībniekiem latviešu valodu nepārzina.²³ Saskaņā ar pētījuma „Valodas situācija Latvijā: 2016–2020” datiem 2019.gadā latviešu valodu prata apmēram 90% mazākumtautību pārstāvju, un šis skaits ir pietiekami nemainīgs pēdējo desmit gadu laikā.²⁴ Šī pētījuma dati norāda arī, ka saziņa tikai vai pārsvarā latviešu valodā norisinās pēc būtības oficiālos gadījumos: mācību iestādēs (83% no tiem, uz kuriem šis jautājums attiecas), valsts un pašvaldību iestādēs (80%), darbā apspriežu un sanāksmju laikā (78%), kā arī veselības aprūpes iestādēs (76%).²⁵

Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam²⁶ ir noteicošais politikas plānošanas dokuments latviešu valodas stiprināšanas jomā. Līdz ar to Plāna ietvaros tiks turpināta pasākuma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” īstenošana, tādējādi papildinot Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam iekļautos pasākumus. Pasākumā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” tiek iesaistītas vairāk kā 850 skolu bibliotēkas, vairāk kā 60 latviešu diasporas centri un gandrīz 20 tūkstoši dažādu vecumu lasītāju.

2023.gada 16.–18.jūnijā biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” organizēja deliberatīvās demokrātijas pasākumu „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?”, kura laikā tika izteikts šāds iedzīvotāju priekšlikums latviešu valodas lietojuma ikdienā stiprināšanai: „Jāizveido mūsdienīga latviešu valodas mācīšanās aplikācija. Šajā aplikācijā jāiestrādā šāda funkcionalitāte:

1) saturam jābūt interesantam, ar humoru veidotam (piemēram, par reālās dzīves situācijās balstītiem pārpratumiem). Saturā var tikt iestrādāti īsi stāsti vai audiogrāmatas. Tāpat saturs jāpiemēro aktuālajiem notikumiem;

2) jābūt iespējai praktizēt runāšanu – piemēram, savedot kopā valodas apguvējus ar latviešu valodas pratējiem, kuri vēlas mācīt latviešu valodu;

3) jāiestrādā latviešu valodas eksāmens un testi – lai var izmēģināt un saprast savu līmeni. Šādas aplikācijas popularizēšanai vajadzīga īpaša mārketinga kampaņa, uzsverot, ka latviešu valodu mācīties ir stilīgi un noderīgi, un kā bonusus piedāvājot dažādu muzeju bezmaksas apmeklējumus. Reklamēšanā jāiesaista influenceri. Šo aplikāciju varētu izmantot arī bērni, bet saturam nav

²³ Kļava G. (2022). *Latviešu valodā var pateikt visu*. LV portāls, 15.10.2022. Pieejams: <https://lvportals.lv/viedokli/345565-latviesu-valoda-var-pateikt-visu-2022>

²⁴ Kļava G., Vītola I. (zin. red.) (2021). *Valodas situācija Latvijā: 2016-2020*. Rīga, 56.lpp.

Pieejams: https://valoda.lv/wp-content/uploads/2021/10/ValodasSituacijaLatvija_2016%E2%80%932020_A4_WEB_JAUNS.PDF

²⁵ Turpat. 91.lpp.

²⁶ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2021.gada 25.augusta rīkojumu Nr.601 (prot. Nr. 57 35. §). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/325679-par-valsts-valodas-politikas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

jābūt bērnišķīgam.”²⁷ Deliberatīvās demokrātijas pasākumā izteiktais priekšlikums saskan arī ar Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam iekļautajiem pasākumiem.

1.3. Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā

Vairāki sociālās atmiņas jautājumi, piemēram, par Otro pasaules karu un padomju okupāciju, joprojām uzskatāmi par vienu no galvenajiem saspīlējuma iemesliem Latvijas sabiedrībā.²⁸

Kopīgotas atmiņas par pagātnes norisēm un to kolektīva atcerēšanās ir priekšnoteikums, lai cilvēkos radītu tuvības sajūtu gan savai valstij, gan Eiropas Savienībai. Vēstures izpratne ir viens no faktoriem, kas ietekmē to, kā cilvēki uztver un izprot dažādas vērtības. Vienots skatījums uz eiropeiskajām vērtībām spēj gan tiešā, gan netiešā veidā ietekmēt cilvēku attieksmes ne vien pret pagātni, bet arī pret šā laika vērtībām.²⁹

Vienojošas sociālās atmiņas veidošanai plānoti pasākumi trīs virzienos – īstenojot piemiņas pasākumus, kas veltīti traģiskajiem notikumiem saistībā ar Latvijas okupācijām un Otrā pasaules kara laiku, īstenojot izglītojošus pasākumus sabiedrības vienotas izpratnes un vienojošas sociālās atmiņas veicināšanai, kā arī veicot regulāru izpētes darbu par dažādu vēstures faktu atspoguļojumu.

2023.gada 16.–18.jūnijā biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” organizētajā deliberatīvās demokrātijas pasākumā „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?” par vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanās sabiedrībā veicināšanu neviens priekšlikums no pasākuma dalībniekiem netika saņemts.

²⁷ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?* Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/35067/download?attachment>

²⁸ Kaprāns M., Mieriņa I., Saulītis A. (2021). *Starpkultūru stereotipi un aizspriedumi Latvijā*. Rīga: Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts.

Pieejams: https://www.integration.lv/uploads/files/informativie-materiali/lu_petijums_sapc.pdf

²⁹ Auers D. (galv. red.) (2020). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2019/2020. Latvijas eiropeizācija*. Zelče V. Eiropas vērtības un Latvijas sabiedrības eiropeizācija. Rīga, 95.lpp.

Pieejams: https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/www.lu.lv/Zinatne/TAP-LV_2019_2020_LatvijasEiropeizacija_final.pdf

2. Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums

2023.gadā pasaules demokrātijas indeksā Latvija ar 7,38 punktiem ierindojas 37.vietā no 167 valstīm un kopumā Latvija joprojām tiek vērtēta kā „nepilnīga demokrātija”. Zemākie vērtējumi piešķirti par valdības funkcionēšanu (6,43 punkti) un politiskās līdzdalības līmeni (6,11 punkti), bet augstākais vērtējums piešķirts par vēlēšanu procesu un plurālismu (9,58 punkti).³⁰ Demokrātija ir viena no Eiropas Savienības vērtībām, kas tostarp ir noteikta arī 2007.gadā pieņemtajā Lisabonas līgumā.³¹ Saskaņā ar 2020.gadā veiktās aptaujas datiem 65,7% respondentu Latvijā piekrita apgalvojumam, ka Eiropā demokrātija ir vērtība. Vienlaikus 13,1% respondentu uz šo jautājumu nevarēja atbildēt, bet 21,2% aptaujāto atbildēja noliedzoši.³²

Suverenitāte un demokrātija ir nedalāmas vērtības. 2022.gadā visā pasaulē kļuva skaidrs, cik svarīgas ir šīs vērtības un cik svarīgas tās ir katrai valstij, kas vēlas pati noteikt savu nākotni.³³ Demokrātija nav tikai valsts pārvaldes sistēma, tā ir arī morālo principu sistēma. Viens no demokrātijas morālajiem pamatnosacījumiem ir visu cilvēku vienlīdzība, jo demokrātija ir radīta cilvēkiem, nevis cilvēki demokrātijai. Vienlīdzības princips ir attiecināms arī uz valstīm, kur viens no demokrātijas stūrakmeņiem ir valsts suverenitātes princips.³⁴

Šī rīcības virziena ietvaros tiks sekmēta iedzīvotāju līdzdalība, veicināta iedzīvotāju savstarpējā sadarbība, solidaritāte un uzticēšanās, kā arī veicināta kvalitatīvas un drošas informatīvās telpas attīstība.

Rīgas Stradiņa universitātes Prof. Dr. sc. inf. Sergejam Krukam analizējot trīs Nacionālās attīstības plānus un četrus integrācijai, saliedētībai un pilsoniskai sabiedrībai veltītus politikas dokumentus, secināts, ka ne mazāk svarīgs elements ir sabiedrības pieredze, tas ir, valsts pētījumu programmas „Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” ietvaros veikto pētījumu starprezultātos norāda, ka iepriekš minētie politikas plānošanas dokumenti atzīst, ka individuālā iniciatīva pilsoniskajā sabiedrībā un ekonomikā ir valsts attīstības

³⁰ The Economist Intelligence Unit (2023). *Democracy Index 2023. Age of Conflict*. p.10.

Pieejams: https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2023/?utm_source=mkt-whitepaper&utm_medium=email&utm_campaign=democracy-index-2023&utm_term=download-report&utm_content=cta-1-html&mkt_tok=NzUzLVJJUS00MzgAAAGRSosN4_jdU2PhitCYt_PwSwzA9y8zOLVCMNPxneVmWItYNXo9soRuAwRFcRK_OJYOpciwjcaHgPiLm_D1hfksGwsdJlcgdRRReNbskZZ3PICXug#mktoForm_anchor

³¹ Lisabonas līgums, ar ko groza līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas kopienas dibināšanas līgumu (2007/C 306/01). Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:12007L/TXT>

³² Auers D. (galv. red.) (2020). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2019/2020. Latvijas eiroleizācija*. Zelče V. Eiropas vērtības un Latvijas sabiedrības eiroleizācija. Rīga, 97.lpp.

Pieejams: https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/www.lu.lv/Zinatne/TAP-LV_2019_2020_LatvijasEiroleizacija_final.pdf

³³ The Economist Intelligence Unit (2022). *Democracy Index 2022. Frontline democracy and the battle for Ukraine*. p.19.

Pieejams: https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2022/?utm_source=google&utm_medium=paid-search&utm_campaign=democracy-index-2022&gclid=Cj0KCQjw8NilBhDOARIsAHZpbLDmMEPuw1Zn5rr2xVGLCOsJelBzhHOtiKwyUbP7dsmRxxCJOJBB_AAaAtFFEALw_wcB

³⁴ Turpat. p.28.

resurss. Dokumenti paredz kognitīvo (zināšanas par demokrātiju un līdzdalību) un emocionālo (piederības sajūta) personības aspektu uzlabošanu, tomēr ne mazāk svarīgi ir veicināt personības motivāciju rīkoties, ko nosaka indivīda esošā mijiedarbības pieredze ar apkārtējo vidi, tajā skaitā pārvaldes institūcijām.³⁵

Pētnieki ietvarpētījumā „„Pandēmijas sekas” par vīrusa COVID-19 izraisītās krīzes ietekmi uz Latvijas sabiedrību secinājumi un priekšlikumi projekta papildu rezultātiem Nr. 29, 30, 31 un 32” iekļāvuši priekšlikumu: „[34] Jaunākie politikas dokumenti (Nacionālās attīstības plāns 2021.–2027.gadam un Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.–2027.gadam) neparedz atgriezenisko saiti pēc būtības, tāpēc valsts pārvaldei ir nepieciešams pārskatīt komunikācijas koncepciju. Sabiedrība nav homogēns veidojums, bet to veido indivīdi ar atšķirīgām ķermeņa spējām un atšķirīgām interesēm; viņi var apvienoties *ad hoc* prakšu, pieredzes, viedokļu grupās, lai paustu un aizstāvētu savas intereses. Indivīdu uzvedību nedrīkst reducēt uz personības psiholoģiju: bez piederības sajūtas, „izpratnes” un „apziņas” par „procesiem” jāizvērtē arī rīcību ierobežojošās objektīvās struktūras (materiālie resursi, institucionalizētās normas un procedūras). Politikas dokumentos jāparedz atgriezeniskās saites un sabiedrības viedokļa monitoringa instrumenti. Sabiedrība jāiesaista lēmumu pieņemšanā pēc būtības nevis konsultāciju veidā, kuras neparedz augšupvērstās informācijas analītisku izvērtēšanu. Valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu vadlīnijās un ierēdņu amatu aprakstos jāformulē pienākumi un procedūras darbam ar augšupvērsto informāciju. Politikas dokumentos obligāti jādefinē visi termini un skaidri jāapliecina tajos nosaukto fenomenu cēlonība.”³⁶ Latvijas Piektais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025.gadam³⁷ ietver pasākumus, lai veicinātu, ka valsts pārvalde sniedz iespējas, lai iedzīvotāji varētu līdzdarboties, tādējādi abi plānošanas dokumenti – Plāns un Latvijas Piektais nacionālais atvērtās pārvaldības rīcības plāns 2022.–2025.gadam – ir savstarpēji papildinoši.

Saskaņā ar Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2022.–2023.gadam izvērtējuma rezultātiem īstenotie pasākumi demokrātisko prasmju un pilsoniskās līdzdalības atbalstam kopumā vērtējami kā ļoti labi un situācijai un mērķa grupu vajadzībām atbilstoši. Būtiski, ka īstenoti vairāki pasākumi, kas atstās ilgtermiņa ietekmi uz līdzdalības iespējām un procesu Latvijā. Ir stiprināti NVO reģionālie centri, kam ir liela nozīme NVO konsultēšanā un kapacitātes stiprināšanā dažādos reģionos. Papildus 2021.gadā darbu uzsācis Vienotais tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portāls (TAP portāls) un 2022.gadā publicētas VK izstrādātās Vadlīnijas sabiedrības līdzdalības

³⁵ Kruks S., Dovladbekova I., et al. (2021). *Ietvarpētījuma „„Pandēmijas sekas” par COVID-19 izraisītās krīzes ietekmi uz Latvijas sabiedrību secinājumi un priekšlikumi projekta papildu rezultātiem Nr.29, 30, 31 un 32.* Rīgas Stradiņa universitāte, 88.lpp. Pieejams: <https://www.lzp.gov.lv/lv/media/1143/download?attachment>

³⁶ Kruks S., Dovladbekova I., et al. (2021). *Ietvarpētījuma „„Pandēmijas sekas” par COVID-19 izraisītās krīzes ietekmi uz Latvijas sabiedrību secinājumi un priekšlikumi projekta papildu rezultātiem Nr.29, 30, 31 un 32.* Rīgas Stradiņa universitāte, 19.lpp. Pieejams: <https://www.lzp.gov.lv/lv/media/1143/download?attachment>

³⁷ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2022.gada 10.februāra rīkojumu Nr.78 (prot. Nr.6 37.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/329905-par-latvijas-piekto-nacionalo-atvertas-parvaldibas-ricibas-planu-20222025-gadam>

nodrošināšanai valsts pārvaldē.³⁸ Visu šo pasākumu atstātais iespaids būs novērtējams tikai ilgākā laika posmā, taču sagaidāms, ka tie palīdzēs Latvijai tuvināties vidējam Eiropas Savienības valstu pilsoniskās kompetences un līdzdalības līmenim.³⁹

Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas pasākumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānā 2022.–2023.gadam galvenokārt orientējušies uz NVO kā pilsoniskās sabiedrības kodolu. Pozitīvi vērtējama pašreizējā NVO atbalsta shēma, kad SIF valsts budžeta programmā „NVO fonds” ir iespējams pieteikt gan lielākus, gan mazākus projektus, bet mazākām un steidzamākām vajadzībām gūt atbalstu no NVO reģionālajiem centriem – tā ir mērķa grupas vajadzībām atbilstoša un efektīva.⁴⁰

Karš Ukrainā radīja jaunas vajadzības, kuras Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2022.–2023.gadam gatavošanas brīdī bija grūti prognozēt. Tomēr projektu finansējums ir ļāvis pietiekami elastīgi reaģēt uz jauno situāciju, sniedzot atbalstu tur, kur tas visvairāk nepieciešams. Vienlaikus lielais pieteikto projektu skaits pretstatā finansētajiem liecina, ka kopumā šīm aktivitātēm nepieciešams lielāks finansējums.⁴¹

Turpmāk ir nepieciešams vairāk aktivitāšu, kas būtu vērstas tieši uz sabiedrību un veicinātu, jo īpaši dažādu riska grupu pašorganizēšanos, pilsoniskās prasmes⁴² un līdzdalību⁴³, tostarp attīstot līderus un nodrošinot viņus ar nepieciešamajām zināšanām un prasmēm darbam nevalstiskajā sektorā. Starp šādām aktivitātēm ir, piemēram, demokrātijas forumi un domnīcas, kam

³⁸ Valsts kanceleja (2022). *Vadlīnijas sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai valsts pārvaldē*. Pieejamas: <https://www.mk.gov.lv/lv/media/13835/download>

³⁹ SIA „Civitta Latvija” (2023). *Ietekmes izvērtējums par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.-2023.gadam*. 57.-58.lpp. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/44313/download?attachment>

⁴⁰ Turpat.

⁴¹ Turpat.

⁴² Pilsonisko kompetenci raksturo: (I) zināšanas – galvenokārt par demokrātijas būtību, cilvēktiesību jautājumiem, politisko sistēmu un tās izpausmi visplašākajā kontekstā, par pilsoniskās līdzdalības iespējām un par savas valsts vēsturi, kas ir neatņemama identitātes veidošanās sastāvdaļa; (II) prasmes piedalīties lēmumu pieņemšanā un citās pilsoniskās līdzdalības izpausmēs, sadarbojoties ar citiem un argumentēti aizstāvēt savu un citu viedokli; (III) pilsoniski atbildīga attieksme, vērtību izpratne, cienot un atzīstot citu cilvēku politiskos, sociālekonomiskos, reliģiozos un etniskos uzskatus. Avots: Jurs, P., Samuseviča, A. (2020). *Pilsoniskā līdzdalība: jauniešu potenciāls*. Liepāja: Liepājas Universitātes izdevniecība LiePA.

⁴³ Pilsoniskā līdzdalība ir individuāla vai grupas iesaistīšanās dažādu institūciju, organizāciju darbībā kādas sabiedrības problēmas risināšanā demokrātiskā ceļā, kas aptver indivīda izvēli un rīcību uz dzīvi labākā sabiedrībā. Ar pilsoniskās līdzdalības starpniecību tiek apmierinātas cilvēka vēlmes un vajadzības, tādējādi cilvēks var pašrealizēties. Cilvēkam, izmantojot daudzveidīgās pilsoniskās līdzdalības formas, ir iespēja pierādīt, apliecināt sevi, īstenot savas ieceres, pielietot gūto dzīves pieredzi un zināšanas kāda konkrētā mērķa sasniegšanai kopīgam, līdz ar to arī individuālam un savas ģimenes, labumam. Ar pilsoniskās līdzdalības starpniecību cilvēks apzinās savu nozīmi vietējās sabiedrības regulējošos procesos, kā arī savas valsts attīstības norisēs kā līdzatbildīgs pilsonis. Pilsonisko līdzdalību var raksturot kā sabiedrības indivīda motivētu iesaistīšanos pieejamo resursu ietvaros politiskajos, sociālekonomiskajos un kultūras procesos vietējā, reģionālajā, nacionālajā un starptautiskajā līmenī, lai demokrātiskā veidā mērķtiecīgi risinātu kopīgus sabiedrībā pastāvošus izaicinājumus, ietekmēt sabiedrisko kārtību, uzlabot dzīves kvalitāti, tādējādi pašrealizējot savu pilsonisko pozīciju.

Jauniešu pilsoniskā līdzdalība ir process un reizē mērķtiecīgs un apzinātas darbības rezultāts, kurā ir iespējams jauniešiem realizēt savu pilsonisko pozīciju, apmierināt savas sociālās un emocionālās vajadzības, sniedzot ieguldījumu gan savas personības pilnveidē, gan sekmējot vietējās sabiedrības izaugsmi, pašrealizējot sevi kā pilsoniski atbildīgu valsts pilsoni. Avots: Jurs, P., Samuseviča, A. (2020). *Pilsoniskā līdzdalība: jauniešu potenciāls*. Liepāja: Liepājas Universitātes izdevniecība LiePA.

Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2022.–2023.gadam darbības periodā netika piešķirts finansējums. Vērts apsvērt demokrātijas forumu/semināru pastāvīgu atbalstu visos Latvijas reģionos, kurus varētu rīkot NVO reģionālie centri. Šādi pasākumi nodrošina neatkarību no pašvaldības, kas ir ļoti svarīgi. Ņemot vērā tendences NVO sektorā, svarīgi turpināt stiprināt organizāciju kapacitāti (finanšu atbalsts, kompetenču pilnveide) un palielināt tām pieejamo atbalstu, tostarp caur valsts budžeta programmas „NVO fonds” grantiem (finansēt vairāk grantu ar lielāku maksimālo summu), nodrošinot pietiekamu finansējumu NVO inkubatoru attīstībai pie reģionu NVO centriem un visu nepieciešamo līdzfinansējumu Eiropas Komisijas atbalstītajiem projektiem. Kā lielisku piemēru, ko varētu replicēt, intervētie minēja Liepājā ar pašvaldības atbalstu darbojošos NVO inkubatoru.⁴⁴

Attiecībā par atbalstu mazākumtautību NVO ir ļoti būtiski, lai aktivitātes nebūtu tikai uz iekšu vērstas, saglabājot etniskās grupas savpatnību, bet veidotu saikni ar plašāku sabiedrību – tikai tad tās veicinās sabiedrības saliedētību. Šobrīd šis mērķis ne vienmēr sasniegts. Vienlaikus nepieciešams domāt par mehānismiem, kā motivēt plaša profila NVO kļūt iekļaujošākiem attiecībā uz dažādību dažādu pasākumu rīkošanā (tostarp, pielāgojot konkursu nolikumus).⁴⁵

Politiskā sistēma, kurā piedalās tikai izglītotie un vairākumu pārstāvošie sabiedrības locekļi, nav uzskatāma par īstu demokrātiju, tādēļ visos pasākumos daudz vairāk jāiesaista arī dažādas sociālās atstumtības riska grupas: iedzīvotāji ar zemiem ienākumiem, mazākumtautību iedzīvotāji, seniori, iedzīvotāji ar zemām tehnoloģiskajām prasmēm un izglītību, īpašām vajadzībām u.tml. Mazaizsargātās grupas ir iespējams iesaistīt, piemēram, izmantojot aptaujas, deliberatīvās metodes, diskusiju apļus vai citas inovatīvas metodes, šo grupu iekļaušanas noteikšanu par prioritāti NVO projektos u.tml. Šo grupu iesaisti var veicināt arī pasākumu organizēšana pēc iespējas tuvāk to atrašanās vietai, kopienas, pagasta līmenī. Jo „tuvāk mājām” pasākums tiek organizēts, jo lielāka iespēja, ka tajā nonāks arī cilvēki, kas tipiski ir politiski pasīvi un kuriem šie pasākumi būtu visnepieciešamākie.⁴⁶

---

⁴⁴ SIA „Civitta Latvija” (2023). *Ietekmes izvērtējums par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.-2023.gadam*. 59.-61.lpp. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/44313/download?attachment>

⁴⁵ Turpat.

⁴⁶ Turpat.

2.1. Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā

Sabiedrība un demokrātija spēj attīstīties un kļūst iekļaujošāka, ja visi tās locekļi iesaistās un rīkojas, lai sasniegtu kopīgus mērķus un pievarētu kopīgus izaicinājumus. Pilsoniskā līdzdalība var izpausties gan kā iesaistīšanās politiskās aktivitātēs, piemēram, piedaloties vēlēšanās, gan kā nepolitiskas aktivitātes – piemēram, iesaistīšanās kopīgā talkā vai ziedojumu vākšanas akcijā. Pētījumu dati liecina, ka pilsoniski aktīvi indivīdi un arī kopienas spēj būt iekļaujošākas un sasniegt augstāku sociālās uzticības pakāpi.⁴⁷

Latvijas Kultūras akadēmijas un sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija” 2021.gadā veiktajā izvērtējuma „Valsts budžeta finansētās programmas „NVO fonds” darbības (rezultātu un ieguldījuma) izvērtēšana” rezultātu ziņojumā secināts, ka pilsoniskās līdzdalības aspektā visbiežākā iedzīvotāju aktivitāte ir dalība vides sakopšanas talkās (2018.gadā to bija darījuši 26%, bet 2020.gadā 15% iedzīvotāju), kā arī naudas ziedošana labdarībai (2018.gadā 25%, 2020.gadā 12%). Citās pilsoniskās līdzdalības aktivitātēs piedalās pavisam neliels iedzīvotāju īpatsvars – brīvprātīgo darbu veikuši 6%-8% iedzīvotāju, vietējās kopienas aktivitātēs piedalās 5%, nevalstisko organizāciju darbā 2%-3%, politiskajās partijās 1%. Kopumā tas rāda ļoti zemu iedzīvotāju pilsoniskās iesaistes līmeni. Dati rāda, ka iedzīvotāji izteikti biežāk izvēlas individualizētu pilsonisko līdzdalību (piemēram, ziedojot labdarībai naudu), nevis aktīvu līdzdarbošanos (piedaloties NVO darbā, iesaistoties brīvprātīgajā darbā, vairāk nekā tikai vides sakopšanas talkās). Vienlaikus izvērtējuma ziņojumā iekļautā informācija liecina, ka nevalstiskais sektors uzskata, ka iedzīvotāju zemā līdzdalība saistīta ar faktu, ka iedzīvotājiem trūkst intereses iesaistīties (kopumā 58% organizāciju tā vērtē). 53% norāda arī uz informācijas trūkumu par līdzdalības iespējām, savukārt 46% akcentē iedzīvotāju nevēlēšanos veikt brīvprātīgo darbu bez samaksas. Retāk minēti tādi faktori kā brīvā laika trūkums (38%), piedāvāto iespēju neatbilstība interesēm (27%), iespēju trūkums tuvu dzīvesvietai (18%).⁴⁸

2020.gadā veiktajā Latvijas iedzīvotāju aptaujā uz vienkāršu jautājumu: „Vai, Jūsaprāt, Eiropā demokrātija ir vērtība?” ar „jā” atbildēja 65,7% respondentu, ar „noteikti jā” – vien 26,1%. Noliedzošu atbildi sniedza 21,2% aptaujāto, bet uz šo jautājumu atbildes nebija 13,1%. Socioloģisko pētījumu daudzveidīgie dati rosina domāt, ka daļai Latvijas sabiedrības nav pilnībā izveidojusies izpratne par Eiropas vērtībām un demokrātiju, kā arī to sasaisti ar

⁴⁷ National Research Council (2014). *Civic Engagement and Social Cohesion: Measuring Dimensions of Social Capital to Inform Policy*. Washington, DC: The National Academies Press. Pieejams: <https://nap.nationalacademies.org/catalog/18831/civic-engagement-and-social-cohesion-measuring-dimensions-of-social-capital>

⁴⁸ Latvijas Kultūras akadēmija, SIA „Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija” (2021). *Valsts budžeta finansētās programmas „NVO fonds” darbības (rezultātu un ieguldījuma) izvērtēšana*. Izvērtējuma rezultātu ziņojums. Rīga, 6.lpp. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/2549/download?attachment>

savu dzīvi un savām pašrealizācijas iespējām. Iespējams, ka cēloņi ir meklējami pasīvajā tiešajā līdzdalībā valsts pārvaldē un politikas veidošanā, kā arī izglītībā un kultūrā, tostarp nepilnīgā izpratnē par indivīda, proti, paša, dzīves iespējamajiem un reālajiem scenārijiem demokrātiskā valstī. Publiskajā telpā un lokālajos kultūras produktos, kas spēj sasniegt plašu auditoriju, eiropisko vērtību reprezentācija ir maz sastopama. Tādējādi nav arī uz demokrātijas zināšanām un izpratni balstītas motivācijas iesaistīties savas valsts un institūciju veidošanā un uzlabošanā.⁴⁹

Saskaņā ar 2023.gada pavasara Īpašās Eirobarometra aptaujas datiem 65% respondentu ir apmierināti ar to, kā Latvijā darbojas demokrātija (salīdzinot ar 2022.gada rudeni, šis rādītājs ir pieaudzis par 4%). 64% respondentu arī norāda, ka ir apmierināti ar iespējām iesaistīties politiskajās norisēs (kandidēt vēlēšanās, iesaistīties politiskajās partijās).⁵⁰

2023.gada 16.–18.jūnijā biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” organizētajā delibēratīvās demokrātijas pasākumā „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?”, lai veicinātu iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tajā skaitā mūžizglītības kontekstā, tika izteikti šādi iedzīvotāju priekšlikumi:

- 1) „Dažādās līdzdalības iespējas vairāk jāpopularizē caur masu informācijas līdzekļiem – tajā valodā, kādā šis informācijas līdzeklis strādā. Piemēram, pie raksta vai video jāiedod saite uz attiecīgo līdzdalības platformu (Manabalss, Tiesību aktu portāls vai cita platforma). Zem rakstiem var ievietot iespēju novērtēt attiecīgā raksta noderīgumu, lietderīgumu (piemēram, skalā no 1 līdz 10)”;
- 2) „Īpaši atbalsta pasākumi vajadzīgi tam, lai arī cilvēkiem, kuri nedzīvo Rīgā, būtu plašas līdzdalības iespējas (piemēram, atbalsts interešu pulciņiem, tikšanās telpām, mentoriem, kuri palīdzētu veidot biedrības, iesaistīties lēmumu pieņemšanā). Sevišķi ar iesaisti jāpalīdz tiem reģionu iedzīvotājiem, kuri ir sociāli mazaizsargāti”;
- 3) „Plašāk jāizmanto interneta sniegtās iespējas tam, lai iesaistītu cilvēkus valsts un pašvaldību lēmumu pieņemšanā – piemēram, pašvaldībām jāveido līdzdalības platformas internetā, kur iedzīvotājs var ērti piedalīties visās tobrīd notiekošajās konsultācijās, it sevišķi par jautājumiem, kas skar pašvaldības teritorijas attīstību un tās labiekārtojumus. Tāpat svarīgi, lai iedzīvotājs var ne tikai izvēlēties

⁴⁹ Auers D. (galv. red.) (2020). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2019/2020. Latvijas eiropēizācija*. Zelče V. Eiropas vērtības un Latvijas sabiedrības eiropēizācija. Rīga, 97.-99.lpp.

Pieejams: https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/LU.LV/www.lu.lv/Zinatne/TAP-LV_2019_2020_LatvijasEiropēizācija_final.pdf

⁵⁰ Special Eurobarometer of the EP 99.1 (2023). *Democracy in action – One year before the European elections. Latvia*. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3093>

kādu no vairākiem atbilžu variantiem aptaujās, bet arī brīvā tekstā ierakstīt sev svarīgu komentāru.”⁵¹

Plānā paredzēts sekmēt dažādu sabiedrības grupu savstarpējo sadarbību un uzticēšanos, veicināt izpratnes veidošanos par demokrātiju un pilsonisko sabiedrību, kā arī uzlabot iedzīvotāju zināšanas par līdzdalību.

2.2. Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu

Būtiska loma pilsoniskās sabiedrības attīstībā ir organizētajai pilsoniskajai sabiedrībai, galvenokārt – biedrībām un nodibinājumiem (NVO sektoram), kā arī arodbiedrībām un to apvienībām. Pateicoties organizētajai pilsoniskajai sabiedrībai, ir iespējams nodrošināt plašu interešu pārstāvniecību un kvalitatīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā, uzturot pastāvīgu pilsonisko dialogu ar lēmumu pieņēmējiem.

LPA 2021.gadā veica izpēti „Sabiedriskā līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā” un no faktiskās līdzdalības datiem secināja, ka līdzdalības mehānismos nacionālā līmenī kopumā piedalījušās 720 biedrības un nodibinājumi, kas ir tikai 4% no visām organizācijām. Tāpat līdzdalības mehānismos aktīvākās organizācijas ir: Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Darba devēju konfederācija, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome, Latvijas Lielo pilsētu asociācija jeb tādas, kuras apvieno biznesa un pašvaldību interešu pārstāvniecību, kas liecina par to, ka ir būtiski jāveicina tādu organizāciju līdzdalība, tajā skaitā jāiespējo līdzdalības iespējas, kas īsteno pilsonisko dialogu, pilsoniskās sabiedrības interešu pārstāvēšanu.⁵² Starp aktīvākajām organizācijām ir arī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. Par to liecina gan sniegto atzinumu skaits, gan aktivitāte dažādos publiskos pasākumos, utt.

LPA 2021.gada pavasarī īstenotā līdzdalībā iesaistīto organizāciju aptauja liecina, ka par efektīvāko līdzdalības mehānismu lielākā daļa organizāciju uzskata tikšanās ar lēmumu pieņēmējiem – 46% uzskata, ka tas ir lielā mērā efektīvi un vēl 12%, ka pilnībā efektīvi. Arī ministriju darba grupas tiek vērtētas kā efektīvs mehānisms – kopumā 49% organizāciju tās vērtē kā efektīvas. Salīdzinot efektivitātes vērtējumus un organizāciju līdzdalības rādītājus, novērojams, ka līdzdalības rādītāji gandrīz visiem līdzdalības mehānismiem ir augstāki nekā to efektivitātes vērtējumi. Daļa organizāciju, kas piedalās šajos mehānismos, pašas tos vērtē kā neefektīvus. Īpaši tas novērojams par publiskajām apspriešanām – lai gan 72% organizāciju tādās ir piedalījušās, tikai 42% tās vērtē kā efektīvas. Galvenie iemesli, kādēļ konkrētos līdzdalības mehānismus organizāciju pārstāvji vērtē kā neefektīvus, ir novērtējums, ka šie līdzdalības mehānismi ir formāli un

⁵¹ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?* Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/35067/download?attachment>

⁵² LPA (2021). *Sabiedriskā līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā*. Izpētes ziņojums. Rīga, 37.-38.lpp. Pieejams: https://nvo.lv/uploads/zinojums_lidzdaliba_lemumu_pienemsana_2021.pdf

pēc būtības nespēj ietekmēt pieņemtos lēmumus. Tāpat nereti tiek norādīts, ka valsts pārvaldes pārstāvji reti ir ieinteresēti nevalstiskā sektora līdzdalībā un iesaistē.

Lūgti norādīt, kas ir būtiskākie šķēršļi, kas kavē nevalstiskā sektora līdzdalību lēmumu pieņemšanā nacionālā līmenī, organizāciju pārstāvji visbiežāk norādījuši uz: cilvēkresursu trūkums (56%), valsts institūciju nevēlēšanās sadarboties (54%), nepietiekams finansējums (52%), neregulārs finansējums (52%), līdzdalība nav efektīva/grūti ietekmēt lēmumus (48%), nepietiekama darbinieku kompetence, prasmes, spējas (44%). Tātad būtiski šķēršļi ir gan pašā līdzdalības procesā, gan arī organizāciju kapacitātē pilnvērtīgi iesaistīties tajā.

Līdz ar Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietas sekretariāta likvidēšanu 2009.gadā Latvijā vairs nav atbildīgās institūcijas par pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas un attīstības politiku, kas savukārt radījis situāciju, ka valstī nepastāv ne institūcija, kas pārrauga šo starpsektoru politiku, kas saistīta ar visām valsts un pašvaldību politikas jomām, ne arī izstrādāts politikas plānošanas dokuments. Šobrīd pilsoniskās sabiedrības jautājumi fragmentāri tiek skatīti KM no integrācijas politikas, FM no nodokļu iekasējamības, VK no sabiedrības līdzdalības ievērošanas ministriju līmenī, AiM no nacionālās drošības aspektiem. TM ir Biedrību un nodibinājumu likuma izstrādātājs, MK – 2005.gadā pieņemtā Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenotājs, savukārt Saeima – 2006.gadā pieņemtās deklarācijas par sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām īstenotājs. Taču neviena no institūcijām netur kopēju rūpi par pilsoniskās sabiedrības stiprināšanu un attīstību, un tās horizontālajiem jautājumiem.

Viens no nozīmīgākajiem finanšu instrumentiem pilsoniskās sabiedrības attīstības veicināšanai ir valsts budžeta programma „NVO fonds”, kas sniedz iespējas NVO stiprināt kapacitāti, piedalīties interešu aizstāvībā un nodrošināt pilsoniskās sabiedrības attīstībai nozīmīgu pasākumu īstenošanu.

Valsts budžeta programmā „NVO fonds” pieejamais finansējums kopš 2016.gada ir palielinājies piecas reizes – no 400 000 *euro* 2016.gadā līdz 2 000 000 *euro* 2023.gadā. Attiecīgi 2023.gadā pieejamā finansējuma ietvaros ir atbalstīti 105 biedrību un nodibinājumu projekti.

Saskaņā ar NVO sektora monitoringa datiem jaunu NVO dibināšanas dinamika samazinās. Ja 2010.–2013.gados ik gadu tika dibinātas ne mazāk kā 1,5 tūkstoši jaunu organizāciju, tad pēdējo četru gadu posmā ik gadu tiek dibinātas mazāk nekā 1 tūkstotis organizāciju. Savukārt no visām NVO tikai puse ir aktīvas un darbojas. Lai gan kopumā Latvijā ir 25,6 tūkstoši biedrību un nodibinājumu, no kurām 2021.gadā 7 069 biedrības un nodibinājumi neiesniedza gada pārskatus. Bet 24% no tām NVO, kas iesniedz gada pārskatus, tajos neuzrāda nekādu finanšu aktivitāti.⁵³

---

⁵³ Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse” (2023). *NVO sektora monitorings 2023*. Pieejams: https://nvo.lv/uploads/nvo_sektora_monitorings_2023_fin.pdf

Nozīmīga loma pilsoniskās sabiedrības attīstībā ir arī valsts budžeta programmām „Reģionu NVO atbalsta programma” un „NVO līdzfinansējuma programma”, kas attiecīgi sniedz atbalstu pilsoniskās sabiedrības attīstībai reģionos un Latvijas NVO līdzdalībai starptautiskos projektos. Savukārt valsts budžeta programmas „Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma” ietvaros tiek nodrošināts atbalsts tieši mazākumtautību NVO, stiprinot šo organizāciju kapacitāti un veicinot to darba efektivitāti.

Saskaņā ar pētījumu par Latvijas mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām var secināt, ka arī aktīvi strādājošās organizācijas ir ļoti dažādas un tām nepieciešams dažāda līmeņa/mēroga atbalsts. Līdz ar to būtu vēlams piedāvāt gan makro projektus, gan nelielus caur NVO centriem administrējamus finanšu instrumentus.⁵⁴

2023.gada 16.–18.jūnijā biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” organizētajā delibēratīvās demokrātijas pasākumā „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?” par pilsoniskās sabiedrības attīstības un ilgtspējas stiprināšanu, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu, neviens priekšlikums no pasākuma dalībniekiem netika saņemts.

Plānā paredzēts turpināt valsts budžeta programmu „NVO fonds”, nodrošinot konceptuālajā ziņojumā „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi”⁵⁵ noteikto darbības virzienu īstenošanu. Plāna ietvaros paredzēts īstenot arī citus pasākumus, lai sekmētu iedzīvotāju sadarbību, līdzdalību un savstarpēju uzticēšanos, tiks nodrošināts atbalsts NVO reģionu līmenī, kā arī nodrošināts līdzfinansējums dalībai starptautiskos projektos.

2.3. Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu

Esošajā ģeopolitiskajā situācijā būtiski pieaug valsts iekšējās un ārējās drošības nozīme, kur būtisku lomu nacionālās drošības sistēmā ieņem pilsoniskā sabiedrība un mediji kā demokrātijas sargi. Kā noteikts Nacionālās drošības koncepcijā⁵⁶, iekšējās drošības pamatā ir saliedēta pilsoniskā sabiedrība ar vienotu izpratni par pamatvērtībām un vēlmi redzēt Latviju kā neatkarīgu, demokrātisku, tiesisku un Rietumu pasaulei piederīgu valsti. Pilsoniskā sabiedrība ir aktīva, organizējot un līdzdarbojoties dažādās pilsoniskajās aktivitātēs, tostarp iesaistoties valsts aizsardzībā kritiskos brīžos. Viena no Latvijas prioritātēm apdraudējuma novēršanai ir nepieciešamība īstenot pasākumus un radīt

⁵⁴ Latvijas Kultūras akadēmija (2022). *Pētījums par Latvijas mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām*. Rīga, 49.lpp. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/32253/download?attachment>

⁵⁵ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2015.gada 16.decembra rīkojumu Nr.792 (prot. Nr.64 41.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278602-par-konceptualo-zinojumu-par-valsts-finanseta-nevalstisko-organizaciju-fonda-izveidi>

⁵⁶ Apstiprināta ar 2023.gada 28.septembra Saeimas lēmumu. Pieejama: <https://likumi.lv/ta/id/345911-par-nacionalas-drosibas-koncepcijas-apstiprinasanu>

atbilstošus apstākļus, kas veicinātu sabiedrības iesaistīšanos un līdzdalību sabiedriski politiskajos procesos valstī.⁵⁷

Aizsargāta un stipra Latvijas informatīvā telpa nozīmē stiprus Latvijas medijus, kuri veido kvalitatīvu vietējo saturu, darbojas un attīstās demokrātisku un eiropieisku vērtību ietvarā godīgas konkurences apstākļos. Stiprai informatīvai telpai ir būtiska viedokļu un mediju vides daudzveidība. Aizsargātu un stipru informatīvo telpu veido ne tikai mediju spēja veidot un izplatīt kvalitatīvu saturu, bet arī spēja aizsargāt medija satura veidošanai un izplatīšanai nepieciešamo infrastruktūru un informatīvo telpu kopumā valsts apdraudējuma gadījumā. Tādējādi būtisks stipras Latvijas mediju vides aspekts ir mediju, īpaši sabiedrisko mediju, spēja rīkoties un koordinēti reaģēt krīzes situācijās un valsts apdraudējuma gadījumā, apziņojot sabiedrību un nodrošinot darbības nepārtrauktību arī dažādu tehniskās infrastruktūras bojājumu gadījumā.⁵⁸

Latvijas informatīvās telpas drošības pamatā ir stipri Latvijas vietējie mediji un kvalitatīvs vietējais saturs valsts valodā. Tieši vietējais saturs valsts valodā veido jebkuras valsts informatīvās telpas mugurkaulu, tajā skaitā veido sabiedrības izpratni par procesiem pasaulē, saglabā mantojumu nākamajām paaudzēm, uztur dzīvu valsts kultūrtelpu un veicina valsts valodas attīstību. Svarīgi veikt pasākumus valsts atbalsta nodrošināšanai kvalitatīva satura veidošanai latviešu valodā, tostarp uzrunājot valsts valodā arī Latvijā dzīvojošos mazākumtautību iedzīvotājus, tādējādi veicinot sabiedrības saliedēšanu uz valsts valodas pamata. Vienlaikus būtiski nodrošināt, ka sistemātiski tiek veikti pasākumi mediju stiprināšanai, tostarp veicinot gan tehnoloģisko, gan cilvēkresursu pieaugumu un pilnveidi.⁵⁹

Uzticēšanās ir viens no rādītājiem, kas ļauj novērtēt, kā cilvēki demokrātiskās valstīs uztver valsts iestāžu darba kvalitāti un saikni ar tām. Vienlaikus, augsta uzticēšanās valsts iestādēm nav demokrātijas pašmērķis. Zems uzticēšanās līmenis demokrātijās ir iespējams tikai tāpēc, ka pilsoņi demokrātiskā valstī var brīvi paust savu viedokli, ka neuzticas savai valdībai. Atklātība un iespējas iedzīvotājiem brīvi paust savu viedokli spēcina demokrātiju un padara demokrātisko sistēmu noturīgāku.⁶⁰

Saskaņā ar 2023.gada pavasara Īpašās Eiroparometra aptaujas datiem 60% Latvijas respondentu ir apmierināti ar vārda brīvības izpaušmēm Eiropas Savienībā. Savukārt tikai 40% Latvijas respondentu ir apmierināti ar dezinformācijas mazināšanas pasākumiem Eiropas Savienībā. Vienlaikus 58%

⁵⁷ Nacionālās drošības koncepcija, 2.punkts. Apstiprināta ar 2023.gada 28.septembra Saeimas lēmumu. Pieejama: <https://likumi.lv/ta/id/345911-par-nacionalas-drosibas-koncepcijas-apstiprinasanu>

⁵⁸ Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālā stratēģija 2023.–2027.gadam. 10.lpp. Pieejama: <https://www.neplp.lv/lv/nacionala-strategija>

⁵⁹ Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālā stratēģija 2023.–2027.gadam. 10.lpp. Pieejama: <https://www.neplp.lv/lv/nacionala-strategija>

⁶⁰ OECD (2022). *Building Trust to Reinforce Democracy: Main Findings from the 2021 OECD Survey on Drivers of Trust in Public Institutions*. Building Trust in Public Institutions. Paris, OECD Publishing, p.11. Pieejams: https://lvportals.lv/www/raksti/TEMAS/FAILI/2021_OECD%20SURVEY_BUILDING_TRUST_TO_REINFORCE_DEMOCRACY.PDF

Latvijas aptaujāto norāda, ka ir apmierināti ar Eiropas Savienības paveikto darbu, lai uzlabotu drošu un caurspīdīgu tiešsaistes pakalpojumu pieejamību un tiešsaistes platformu darbību.⁶¹

Nozīmīgākie informācijas resursi sabiedrībā ir sociālie mediji, TV, interneta ziņu portāli un radio. Minētos mediju veidus vispār izmanto vairāk nekā 80%, vismaz reizi nedēļā – vairāk nekā 60%, katru vai gandrīz katru dienu – vairāk nekā 40% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Dažādu informācijas resursu izvēle ir cieši saistīta ar respondentu vecumu. Pētījuma rezultātu analīze respondentu grupās, kas veidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, atklāj tendenci – jo gados jaunāki ir aptaujas dalībnieki, jo biežāk mediju saturs tiek lietots interneta vidē, biežāk tiek lietoti dažādi interneta mediji un digitālās platformas. Jo gados vecāki ir respondenti, jo biežāk priekšroka tiek dota tradicionāliem informācijas kanāliem – televīzijai, radio un preseī.⁶² 2023.gadā 36% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju norādīja, ka: „parasti spēj atpazīt, kura informācija medijos ir uzticama un kura ir tendencioza vai safabricēta”. Pētījuma rezultāti liecina, ka sabiedrībā pieaug interese par prasmi kritiski izvērtēt mediju sniegto informāciju un atpazīt uzticamu žurnālistiku no viltus ziņām. 2023.gada pētījumā iegūtie rezultāti iezīmē tendenci – jo gados jaunāki ir respondenti, jo lielāks ir aptaujāto skaits, kurus interesē informācija par medijpratību, jauniešu (16-24 gadi) vidū sasniedzot 80%. Gados vecākie iedzīvotāji, acīmredzot, ir pašpārliecinātāki par savām spējām atpazīt uzticamu informāciju no maldinošas. Nedaudz biežāk interese par medijpratību tika pausta arī respondentu vidū ar augstāku ienākumu un izglītības līmeni.⁶³

2022.gada septembrī veiktās Latvijas iedzīvotāju aptaujas dati atklāj, ka pēdējos trīs gados ir strauji mazinājusies Latvijas iedzīvotāju pārliecība, ka masu mediju sniegtā informācija ir objektīva. Par tās objektivitāti ir pārliecināti 37% aptaujāto, bet pretējās domās ir 53% aptaujāto (2019.gadā – par informācijas objektivitāti bija pārliecināti 54,5% aptaujāto, bet pretējās domās bija 33,6%).⁶⁴

Latvijā interneta lietojuma rādītāji ir augsti – saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2023.gadā internets bija pieejams 93,1% mājsaimniecību.⁶⁵ Tomēr daļai sabiedrības joprojām līdzdalības iespējas digitālā vidē un tiešsaistes līdzdalība nav pieejama, kas liedz visiem sabiedrības locekļiem vienlīdz aktīvi iesaistīties, kā arī būt vienlīdzīgi informētiem.

Pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā Latvija aizliedza Krievijā reģistrētu TV programmu izplatīšanu, kas būtiski samazinājis Krievijas ietekmi

⁶¹ Special Eurobarometer of the EP 99.1 (2023). *Democracy in action – One year before the European elections. Latvia*. Pieejams: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3093>

⁶² SIA „Latvijas Fakti” (2023). *Latvijas iedzīvotāju mediju lietošanas paradumi. Kvantitatīvais pētījums*. Rīga, 8.lpp. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/32079/download?attachment>

⁶³ Turpat. 19.lpp.

⁶⁴ SIA „Pētījumu centrs SKDS” (2022). *Latvijas iedzīvotāju informācijas iegūšanas paradumi un uzskati par medijiem*. Rīga. Pieejams: <https://www.lmepadome.lv/jaunumi/params/post/4191560/petijums-ari-stridigos-jautajumos-latvijas-iedzivotaji-no-medijiem-sagaida->

⁶⁵ Centrālā statistikas pārvalde (2024). *Datoru / interneta pieejamība dažāda tipa mājsaimniecībās (procentos no mājsaimniecību kopskaita attiecīgajā grupā) 2004-2023*. Pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_IKT_EK_DLM/DLM060/table/tableViewLayout1/

Latvijas informatīvajā telpā. Krievijas valsts kontrolēto mediju patēriņš Latvijā, salīdzinot ar 2019.gadu, ir samazinājies aptuveni četras reizes, kā arī tiem ir ļoti zems uzticēšanās līmenis. Vienlaikus nav audzis arī Krievijas opozīcijas mediju patēriņš, neraugoties uz to, ka šo mediju redakcijas atrodas Latvijā. Būtisks indikators tam, ka samazinās Krievijas ietekme, ir pieaugošā izpratne, jo īpaši krievvalodīgo vidū, ka Krievija ir drauds Latvijas sabiedrībai.⁶⁶

2023.gada 16.–18.jūnijā biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” organizētajā deliberatīvās demokrātijas pasākumā „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?” par kvalitatīvas, drošas un iekļaujošas demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpas veidošanu tika izteikts šāds iedzīvotāju priekšlikums: „Vajadzīga oficiāla interneta vietne (piemēram, LV portāls), kur valsts publicē iedzīvotājiem īpaši nozīmīgu informāciju, kurai var uzticēties. Šai informācijai jābūt pieejamai dažādās valodās. Šai informācijas vietai jābūt pieejamai arī cilvēkiem, kuri ir neredzīgi vai vājredzīgi.”⁶⁷

Latvijas mediju politikas pamatnostādnes 2024.–2027.gadam⁶⁸ un Konceptuālais ziņojums par valsts stratēģisko komunikāciju un informatīvās telpas drošību 2023.–2027.gadam⁶⁹ ir noteicošie politikas plānošanas dokumenti mediju politikas un stratēģiskās komunikācijas un informatīvās telpas drošības jomā. Tāpēc Plāna ietvaros īstenotie pasākumi uzskatāmi par papildinošiem un ir vērsti uz pētījumu veikšanu par saliedētas sabiedrības attīstības un demokrātijas jautājumiem un sabiedrības iesaistes politikas veidošanas pasākumos veicināšanu.

3. Integrācija

Saskaņā ar Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plāna 2022.–2023.gadam izvērtējuma rezultātiem līdz šim īstenotie pasākumi, kuru mērķis bija veicināt ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā, kā arī mazināt aizspriedumus un sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, ir bijuši mērķim atbilstoši un lietderīgi. Visi virziena ietvaros īstenotie pasākumi (informācija un konsultācijas, valodu apmācība, integrācija un starpkultūru

---

⁶⁶ Bērziņa I. (2023). *Latvijas sabiedrības un valsts attiecības Krievijas-Ukrainas kara kontekstā*. Rīga, Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija, Drošības un stratēģiskās pētniecības centrs, 25.lpp. Pieejams: https://www.naa.mil.lv/sites/naa/files/document/I.Berzina_Latvijas_sabiedriba_%20un_valsts_attiecibas_Krievijas_Ukrainas_kara_konteksta.pdf

⁶⁷ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?* Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/35067/download?attachment>

⁶⁸ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2024.gada 1.oktobra rīkojumu Nr.789 (prot. Nr.40 44.§). Pieejamas: <https://likumi.lv/ta/id/355321-latvijas-mediju-politikas-pamatnostadnes-2024-2027-gadam>

⁶⁹ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2023.gada 30.janvāra rīkojumu Nr.51 (prot. Nr.4 49.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/339106-par-konceptualo-zinojumu-konceptualais-zinojums-par-valsts-strategisko-komunikaciju-un-informativas-telpas-drosibu-2023-2027>

komunikācijas kursi u.c.) neapšaubāmi ir nepieciešami, turklāt to nozīme saistībā ar imigrācijas apjoma strauju kāpumu, ir ievērojami pieaugusi.⁷⁰

Ļoti pozitīvi vērtēti pasākumi mazākumtautību kultūras atbalstam, tomēr kā problēma ir jāmin tas, ka mazākumtautību kultūra tiek asociēta pamatā tikai ar folkloras kopām, nepietiekama uzmanība veltīta laikmetīgās kultūras daudzveidībai. Nepietiekama uzmanība tiek pievērsta arī citām aktivitātēm, kas var saliedēt sabiedrību, piemēram, sportam. Papildus, lai gan kultūra un citas kopīgas aktivitātes neapšaubāmi var veidot tiltus un sapratni starp dažādām etniskajām grupām, intervētie norāda, ka problēmas, kas ir sabiedrības sašķeltības pamatā mūsdienā Latvijā, tas pēc būtības risināt nevar.⁷¹

Viena no galvenajām rekomendācijām Pamatnostādnēs noteikto mērķu īstenošanai ir: nepieciešams stabils un (ņemot vērā imigrācijas tendences) augošs finansējums Vienas pieturas aģentūras darbībai, kas garantētu prognozējamu pieejamību galvenajiem integrācijas pasākumiem (valodas un integrācijas kursi, konsultācijas, tulku pakalpojumi) trešo valstu pilsoņiem – vai nu no projektu līdzekļiem vai, kad šāds finansējuma avots nav pieejams, valsts budžeta. Visbeidzot, Ukrainas civiliedzīvotāji turpina saņemt atbalstu Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta centros visā Latvijā, kā arī saņemt bezmaksas konsultācijas vienotajā zvanu centrā „Palīdzība ukraiņiem Latvijā”. Nākotnē ieteicams apsvērt iespēju arī atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem organizēt caur Vienas pieturas aģentūru. Tāpat ieteicams apsvērt galveno integrācijas pasākumu piedāvāšanu arī Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas pilsoņiem, kas varētu būt arī maksas pakalpojums (vai ar līdzmaksājumu).⁷²

Rīcības virziena ietvaros tiks veicināta dažādu sabiedrības grupu savstarpējā sadarbība, uzticēšanās un solidaritāte, uzlabotas līdzdalības iespējas un mazināti aizspriedumi.

3.1. Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā

2022.gadā tika izsniegtas 19 236 pirmreizējās termiņuzturēšanās atļaujas, kas ir par 58% vairāk kā 2021.gadā.⁷³ Savukārt kopējais 2022.gadā trešo valstu valstspiederīgajiem piešķirto tiesību uz nodarbinātību (gan uz vīzas (8 593), gan termiņuzturēšanās atļaujas pamata) skaits ir pieaudzis par 20,31% (2021.gadā – 16 400, 2022.gadā – 19 731).⁷⁴ Savukārt patvēruma meklētāju skaits 2022.gadā ir nedaudz samazinājies – 546 (2021.gadā – 582), un ir mainījušās dominējošās patvēruma meklētāju izcelsmes valstis – visvairāk patvēruma meklētāji ieradušies

⁷⁰ SIA „Civitta Latvija” (2023). *Ietekmes izvērtējums par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.-2023.gadam*. 77.-78.lpp. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/44313/download?attachment>

⁷¹ SIA „Civitta Latvija” (2023). *Ietekmes izvērtējums par Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānu 2022.-2023.gadam*. 77.-78.lpp. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/44313/download?attachment>

⁷² Turpat, 79.–80.lpp.

⁷³ Siliņa-Osmāne I., Ieviņa I. (2023). *Ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā 2022.gadā*. Rīga, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, 5.lpp. Pieejams: <https://www.emn.lv/zinojums-par-migrācijas-un-patveruma-situāciju-latvija-2022-gada/>

⁷⁴ Turpat, 21.lpp.

no Krievijas – 120 (2021.gadā – 29), Afganistānas – 111 (2021.gadā – 71), Baltkrievijas – 65 (2021.gadā – 55), Irānas – 58 (2021.gadā – 7) un Irākas – 52 (2021.gadā – 347).⁷⁵

Migrācijas procesus un to pārvaldību 2022.gadā būtiski ietekmēja notikumi, kas risinājās gan ārvalstīs saistībā ar Krievijas izraisīto karu Ukrainā, gan Latvijā saistībā ar situāciju uz Latvijas un Baltkrievijas robežas. 2022.gadā nedrošā situācija uz Latvijas un Baltkrievijas robežas turpinājās. Lielākā daļa migrantu bija no Irākas, Sīrijas un Afganistānas. Baltkrievijas varasiestādes apzināti nelika šķēršļus robežas šķērsošanai, lai vājinātu Eiropas Savienības robežu drošību un patvēruma sistēmas kapacitāti. Šāda rīcība tika raksturota kā hibrīdkara izvēršana pret Eiropas Savienību.⁷⁶

2022.gada 29.aprīlī MK apstiprināja Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā⁷⁷, 2022.gada 21.decembrī MK apstiprināja Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2023.gadam⁷⁸, bet 2023.gada 23.decembrī MK apstiprināja Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2024.gadam,⁷⁹ kas nosaka valsts institūciju, pašvaldību un komersantu saskaņotu un nekavējošu rīcību, lai spētu uzņemt, izmitināt un nodrošināt sociālo atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri bēg no kara. KM sadarbībā ar SIF 2022.gadā nodrošināja latviešu valodas apguves pieejamību Ukrainas civiliedzīvotājiem, sniedza atbalstu NVO darbības atbalstam, bet 2023.gadā nodrošināja latviešu valodas apguves, kā arī kultūrorientācijas jeb integrācijas kursu pieejamību Ukrainas civiliedzīvotājiem. Savukārt sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru 2023.gadā tika nodrošinātas dienas un diennakts nometnes nepilngadīgiem Ukrainas civiliedzīvotājiem.

2023.gada 16.–18.jūnijā biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” organizētajā delibēratīvās demokrātijas pasākumā „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?” par Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā tika izteikts šāds iedzīvotāju priekšlikums: „Kādam no institūcijām jāklūst par Latvijas jaunpienācēju integrācijas centru. Šim centram jānodrošina:

1) konsultācijas ārvalstniekiem par praktiskām problēmām un to risinājumiem. Konsultanti vai mentori var būt arī brīvprātīgie – piemēram, NVO,

⁷⁵ Turpat, 25.lpp.

⁷⁶ Siliņa-Osmāne I., Ieviņa I. (2023). *Ziņojums par migrācijas un patvēruma situāciju Latvijā 2022.gadā*. Rīga, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, 8.lpp. Pieejams: <https://www.emn.lv/zinojums-par-migracijas-un-patveruma-situaciju-latvija-2022-gada/>

⁷⁷ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2022.gada 29.aprīļa rīkojumu Nr.302 (prot. Nr.24 1.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/332025-par-pasakumu-planu-atbalsta-sniegsanai-ukrainas-civiliedzivotajiem-latvijas-republika>

⁷⁸ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2022.gada 21.decembra rīkojumu Nr.966 (prot. Nr.66 57.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/338308-par-pasakumu-planu-atbalsta-sniegsanai-ukrainas-civiliedzivotajiem-latvijas-republika-2023nbspgadam>

⁷⁹ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2023.gada 23.decembra rīkojumu Nr.927 (prot. Nr.62 95.§). Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/348674-par-pasakumu-planu-atbalsta-sniegsanai-ukrainas-civiliedzivotajiem-latvijas-republika-2024-gadam>

studenti, kuri grib praktizēt valodu, kultūras kolektīvi. Šiem konsultantiem ir jāpalīdz ārzemniekiem aizpildīt sarežģītās anketas. Tāpat šīm konsultācijām jānotiek ne tikai Rīgā, bet arī reģionos;

2) mājaslapa (teiksim – lv.info, latvia.info), kur dažādās valodās būtu informācija par ārzemniekiem svarīgāko – piemēram, darba sludinājumiem, valsts un pašvaldību pakalpojumiem, likumu izklāstiem vienkāršā valodā, padomiem dažādās dzīves situācijās. Mājaslapai jābūt virtuālā asistenta (čata) pakalpojumam;

3) aplikācija, kur ārzemnieks var saņemt koncentrētu pamata informāciju, kā arī brīdinājumus (piemēram, ja iet uz beigām vīza). Mājaslapai jābūt dažādās valodās.”⁸⁰

Lai veicinātu Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā, Plāna īstenošanā tiks turpināta pasākumu īstenošana, kas vērsti uz latviešu valodas apguves un kultūrorientācijas kursu pieejamību trešo valstu pilsoņiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem, kā arī tiks turpināta Vienas pieturas aģentūras darbība.

3.2. Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām

Ieguldījums sabiedrības līdzdalībai jēgpilnos un iekļaujošos kultūras pasākumos ir būtisks, lai veicinātu pilsonisko iesaistīšanos, demokrātisko vitalitāti un saliedētību. Pētījumu dati liecina, ka pastāv nepārprotama un pozitīva korelācija starp iedzīvotāju līdzdalību kultūras dzīvē un pilsoniskās līdzdalības, demokrātijas un sociālās kohēzijas rādītājiem. Tieši līdzdalība kultūras dzīvē dažādos veidos stiprina demokrātiju un sociālo kohēziju. Vienlaikus līdzdalība kultūras dzīvē palielina varbūtību, ka cilvēks balsos, piedalīsies kopienas dzīvē, projektos un organizācijās. Līdzdalība arī veido pozitīvu sociālo attieksmi, kas saistīta ar pilsoniskajām un demokrātiskajām vērtībām un identitāti, piemēram, tādas sajūtas kā piederība kopienai, iecietība, uzticēšanās un empātija pret cilvēkiem ar atšķirīgu izcelšanos. Būtiski norādīt, ka līdzdalība kultūras dzīvē ietekmē pilsonisku un demokrātisku attieksmi un uzvedību neatkarīgi no personas sociālekonomiskās izcelsmes un izglītības līmeņa.⁸¹

Latvijas iedzīvotāju attieksme par etnisko daudzveidību un valstisko piederības nozīmi atklāj būtiskas atšķirības starp dažādām viedokļu grupām – tiek pausta patika pret dažādu tautību cilvēkiem vai arī tiek ieņemta neitrāla pozīcija, kas norāda, ka Latvijas sabiedrībā dominē drīzāk labvēlīga, nevis naidīga attieksme pret citu tautību cilvēkiem. Negatīvu attieksmi pret etnisko daudzveidību ar augstāku varbūtību demonstrē vīrieši, vecākās paaudzes pārstāvji (65–74),

⁸⁰ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?* Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/35067/download?attachment>

⁸¹ Hammonds W. (2023). *Culture and Democracy: the evidence. How citizens' participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion.* Luxembourg, European Commission, p.21. Pieejams: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/07370fba-110d-11ee-b12e-01aa75ed71a1/language-en>

latviešu tautības respondenti, cilvēki, kas auguši etniski viendabīgās ģimenēs vai arī dzīvo etniski viendabīgā apkaimē, kā arī mazpilsētās, ciematos un lauku apvidos dzīvojošie.⁸²

Saskaņā ar 2022.gada martā SKDS, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra, veiktās aptaujas rezultātiem katrs trešais Latvijas iedzīvotājs jeb 34% norāda, ka sabiedrība ir kļuvusi sašķeltāka nekā pirms Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā. Lai arī kopumā 59% iedzīvotāju uzskata, ka sabiedrības saliedētība ir augusi vai ir tāda pati, kā iepriekš, krasāk izmaiņas sabiedrības noskaņojumā izjūt tā daļa, kura ikdienā lieto krievu valodu – gandrīz puse jeb 49% atzīst, ka Latvijas sabiedrība pēc kara sākuma kļuvusi sašķeltāka.⁸³

Vienlaikus, analizējot Latvijas iedzīvotāju tolerances līmeni, var secināt, ka tikai trešajai daļai aptaujāto ir augsts tolerances līmenis: aptuveni 33% Latvijas iedzīvotāju pauž viedokli, ka viņiem nebūtu nekādu problēmu dzīvot kaimiņos, strādāt kopā vai būt tuvos draugos ar diskriminācijas riskam pakļauto sociālo grupu pārstāvjiem. Salīdzinot ar 2017.gada pētījuma un 2019.gada sabiedriskās domas aptaujas rezultātiem, kad šādu viedokli pauda aptuveni 20%, secināms, ka, lai arī pamazām, tomēr tolerances līmenis Latvijas sabiedrībā pieaug.⁸⁴

2023.gada 16.–18.jūnijā biedrības „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” organizētajā delibēratīvās demokrātijas pasākumā „Kā Latvijas sabiedrībai kļūt saliedētākai un pilsoniski aktīvākai?” par iedzīvotāju izpratnes par sabiedrības daudzveidību sekmēšanu, mazinot negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām, neviens priekšlikums no pasākuma dalībniekiem netika saņemts.

Pasākumi, kas sniegs ieguldījumu šī uzdevuma īstenošanai ir paredzēti Plānā romu stratēģiskā ietvara pasākumu īstenošanai 2024.–2027.gadam (*projekts*) un Plānā rasisma un antisemitisma mazināšanai 2024.–2027.gadam (*projekts*). Tādējādi šajā Plānā īstenojamie pasākumi būs savstarpēji papildinoši un vērsti uz mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanu un attīstību, kā arī pasākumi, kas vērsti uz atbalsta nodrošināšanu romu līdzdalībai un izpratnes par daudzveidību veicināšanai.

Iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām, būtiski ietekmē arī mediju telpas attīstība. Ir svarīgi stiprināt izpratni par drošību un demokrātiju

⁸² Kaprāns M., Saulītis A., Mieriņa I. (2021). *Latvijas iedzīvotāju attieksme pret imigrāciju un imigrantiem. Ziņojums par aptaujas eksperimenta rezultātiem*. Rīga, Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūts, 13.lpp. Pieejams: https://fsilu.vip.lv/media/filer_public/54/26/54267a36-735d-4b5a-9ac6-bbcb11ef413/2021_imigracija_zinojums.pdf

⁸³ 59% iedzīvotāju uzskata, ka sabiedrības saliedētība ir augusi vai palikusi nemainīgā līmenī pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā (2022). Pieejama: <https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/59-iedzivotaju-uzskata-ka-sabiedribas-saliedetiba-ir-augusi-vai-palikusi-nemainiga-limeni-pec-krievijas-iebrukuma-ukraina#:~:text=Latvij%C4%81%2059%25%20iedz%C4%ABvot%C4%81ju%20uzskata%2C%20ka%20sabiedr%C4%ABbas%20salied%C4%93t%C4%ABba%20ir,aptaujas%20dati%20p%C4%93c%20Sabiedr%C4%ABbas%20integr%C4%81cijas%20fonda%2028SIF%29%20pas%C5%ABt%C4%ABjuma>

⁸⁴ Žiga B., Pīpiķe R., Zankovska-Odiņa S. (2022). *Nīderlandes, Kanādas, Zviedrijas valstu izvērtējums: diskriminācijas novēršanas prakses*. Sabiedrības integrācijas fonds, 56.-57.lpp. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/4554/download?attachment>

tieši mediju satura veidotāju vidē, kā arī nepieciešams turpināt padziļināti izglītēt mediju profesionāļus par mediju vides jautājumiem, tajā skaitā par dezinformācijas izplatīšanas u.tml. riskiem, ievērojot ģeopolitiskās situācijas attīstības tendences pasaulē.

IV Pasākumi mērķa sasniegšanai

Plāna mērķis	Nodrošināt nacionālas, solidāras, atvērtas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstību un Nacionālajā attīstības plānā noteikto uzdevumu un mērķu izpildi.
1. Rīcības virziens - Nacionālā identitāte un piederība	
<u>1.rīcības virziena politikas rezultāti</u>	Paaugstinājies Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kas jūtas piederīgi Latvijai, izprot un apzinās Latvijas valstiskuma vērtību; uzlabojušās latviešu valodas prasmes dažādās mērķa grupās un tās tiek praktiski lietotas ikdienas situācijās.
<u>Rezultatīvie rādītāji</u>	<p>Piederības sajūta Latvijai (ļoti tuvs, tuvs), ESS (2020.g. 78,7% ⇒ 2027.g. 82%)⁸⁵;</p> <p>Piederības sajūta Latvijai (ļoti tuvs, tuvs), starp tiem, kas mājās pārsvarā nerunā latviski, ESS (2020.g. 67,5% ⇒ 2027.g. 72%);</p> <p>Iedzīvotāju īpatsvars, kuri prot latviešu valodu un kuru dzimtā valoda nav latviešu valoda (25-64 g.vec.), CSP (2016.g. 81,5% ⇒ 2027.g. 84%);</p> <p>Iedzīvotāju īpatsvars, kuri prot latviešu valodu, no tiem Latvijas iedzīvotājiem, kuru dzimtā valoda nav latviešu valoda, LVA (2019.g. 88% ⇒ 2027.g. 92%);</p> <p>Iedzīvotāju īpatsvars, kas atzīmē Latvijas Republikas proklamēšanas dienu 18. novembrī, Latvijas sociālās atmiņas monitorings (2017.g. 72% ⇒ 2027.g. 76%);</p> <p>Iedzīvotāju īpatsvars, kas atzīmē Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas dienu 4. maijā, Latvijas sociālās atmiņas monitorings (2017.g. 29% ⇒ 2027.g. 33%);</p> <p>Iedzīvotāju īpatsvars, kas uzskata, ka 1940.gadā tas bija Latvijas brīvprātīgs lēmums pievienoties PSRS, Latvijas sociālās atmiņas monitorings (2017.g. 22,3% ⇒ 2027.g. 20%);</p> <p>Iedzīvotāju īpatsvars, kas atzīmē Latvijas Republikas proklamēšanas dienu 18. novembrī, pēc lietotās valodas ģimenē, latviešu vai krievu, Latvijas sociālās atmiņas monitorings (latviešu: 2017.g. 82% ⇒ 2027.g. 86%; krievu: 2017.g. 58% ⇒ 2027.g. 62%);</p> <p>Iedzīvotāju īpatsvars, kas atzīmē Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas dienu 4. maijā, pēc lietotās valodas ģimenē, latviešu vai krievu, Latvijas sociālās atmiņas monitorings (latviešu: 2017.g. 37% ⇒ 2027.g. 41%; krievu: 2017.g. 16% ⇒ 2027.g. 20%).</p> <p>Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuri izjūt piederību Latvijai - 76% (pieaugoša tendence);⁸⁶</p> <p>Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuri jūtas Latvijā pieņemti - 68% (pieaugoša tendence);⁸⁷</p>

⁸⁵ Norādītās rezultatīvā rādītāja vērtības ir saskaņā ar NAP2027 ietvertajām indikatoru vērtībām. Ņemot vērā, ka rezultatīvais rādītājs ir uzskatāms par subjektīvās attieksmes rādītāju, tā vērtības dažādu faktoru ietekmē var mainīties. Saskaņā ar Kultūras ministrijas 2020.gadā pasūtītā pētījuma „Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.-2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim” rezultātā iegūtajiem secinājumiem, rādītāja „Piederības sajūta Latvijai (ļoti tuvs, tuvs)” jaunākā vērtība (2020.gads), salīdzinot ar NAP2027 norādīto, ir kritusies no 88,9% uz 78,7%. Attiecīgi 2024.gada vērtība ir pārrēķināta atbilstoši aktuālajai situācijai – 80%.

⁸⁶ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Sabiedrības saliedētības radara ziņojums*. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/5598/download?attachment>

⁸⁷ Turpat.

	Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuri izjūt kopību ar visiem Latvijas iedzīvotājiem - 53% (pieaugoša tendence); ⁸⁸ Latvijas pilsoņu īpatsvars, kuri uzskata, ka Latvijas cilvēkiem ir daudz, kas kopīgs - 79% (pieaugoša tendence); ⁸⁹ Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuri izjūt aizvainojumu uz Latvijas valsti – jāsamazinās - 36% (sarūkoša tendence); ⁹⁰ Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuri saskarsmē ar citiem nekad nelieto latviešu valodu – 5% (sarūkoša tendence). ⁹¹					
1.1. Uzdevums	Stiprināt valstiskuma apziņu un piederības sajūtu Latvijai					
N.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (līdz pusgamam)
1.1.1.	Atbalsts novadu kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai.	Nodrošināts atbalsts novadu kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai. Stiprināta nacionālā identitāte un piederības sajūta.	Katru gadu īstenoti vismaz 3 pasākumi novadu kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai.	LNKC	KM	2027.gada II pusgads
1.1.2.	Atbalsts Latgales kultūras tradīciju saglabāšanai un popularizēšanai.	Nodrošināts atbalsts Latgales kultūrvēsturiskā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai. Stiprināta nacionālā identitāte un piederības sajūta.	Katru gadu īstenots vismaz 10 pasākumu kopums Latgales reģionā.	LNKC	KM	2027.gada II pusgads
1.1.3.	Izglītojoši pasākumi skolēniem un jauniešiem par valsts aizsardzības jautājumiem un Latvijas valsts vēstures svarīgiem notikumiem.	Veicināta skolēnu un jauniešu piederības sajūta savam novadam un Latvijas valstij. Latvijas skolās īstenota valsts aizsardzības mācība.	Sākot ar 2024./2025. mācību gadu, valsts aizsardzības mācības apguve visās vidējās izglītības iestādēs Latvijā. Patriotiskos pasākumos iesaistījušies 8 000 bērnu un jauniešu, kas darbojas kustībā „Jaunsardze”.	AiM, AiM JC	IZM	2027.gada II pusgads
1.1.4.	Mazākumtautību un sabiedrības saliedētības programma.	Stiprināta Latvijā dzīvojošo mazākumtautību bērnu un jauniešu piederības sajūta Latvijas valstij. Veicināta Latvijas mazākumtautību etniskās unikalitātes apzināšanās.	Īstenoti vismaz 5 projekti gadā. Aktivitātēs iesaistīti vismaz 400 bērni, jaunieši un viņu ģimenes. ⁹²	SIF		2027.gada II pusgads

⁸⁸ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Sabiedrības saliedētības radara ziņojums*. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/5598/download?attachment>

⁸⁹ Turpat.

⁹⁰ Turpat.

⁹¹ Turpat.

⁹² Pasākumam pieprasīts papildu finansējums (skat. plāna sadaļu „1. Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu”). Gadījumā, ja netiek atbalstīta pieprasītā papildu finansējuma piešķiršana, rezultatīvais rādītājs „Aktivitātēs iesaistīti vismaz 400 bērnu/jaunieši” samazināms, paredzot tikai rezultatīvo rādītāju „Īstenoti vismaz 5 projekti gadā”.

1.1.5.	Pastāvīgs dialogs ar sabiedrību par nacionālo identitāti un piederību.	Aktualizēti nacionālās identitātes un piederības jautājumi, nodrošināta atgriezeniskā saite starp politikas plānošanā iesaistītajām institūcijām un iedzīvotājiem.	Organizētas tikšanās ar iedzīvotājiem, ietverot dažādu sabiedrības grupu pārstāvjus, par nacionālās identitātes un piederības jautājumiem vismaz 1 reizi gadā katrā plānošanas reģionā.	KM		2027.gada II pusgads
1.1.6.	Atbalsta programma iedzīvotāju sadarbībai kopienās (pilotprojekts).	Veicināts to iedzīvotāju īpatsvara palielinājums, kas Latvijā jūtas pieņemti. Veicināta visu Latvijas iedzīvotāju kopības izjūta.	Katru gadu atbalstīti vismaz 25 NVO projekti, ietverot starpreģionālu sadarbību, iesaistot dažādu tautību un sociālo grupu (tostarp personas ar zemiem ienākumiem) pārstāvjus. ⁹³	SIF		2027.gada II pusgads
1.2. Uzdevums	Veicināt latviešu valodas kā sabiedrību vienojoša pamata nostiprināšanos ikdienas saziņā					
1.2.1.	Lasīšanas veicināšanas un valodas pilnveides programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. ⁹⁴	Uzlabojusies attieksme pret latviešu valodas lietošanu ikdienas saziņā dažādās sabiedrības grupās, nodrošināta kvalitatīvas literatūras pieejamība, tai skaitā mazākumtautību auditorijā.	Katru gadu organizēts konkurss „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, iesaistot vismaz 600 institūcijas un vismaz 20 000 dalībnieku.	LNB	KM	2027.gada II pusgads
1.2.2.	Veicināt latviešu valodas lietojumu ikdienas saziņā un nodrošināt iespēju Latvijas iedzīvotājiem un ārzemniekiem apgūt latviešu valodu noteiktā zināšanu līmenī, izveidojot efektīvu, koordinētu un vadītu valsts valodas apguves sistēmu. ⁹⁵	Izveidots vienots latviešu valodas apguves piedāvājuma mehānisms sabiedrības integrācijas nodrošināšanai, tajā skaitā, izveidota valstiski vienota un koordinēta latviešu valodas apguves sistēma pieaugušajiem, ietverot vienotu piekļuvi un novērtēšanu: Latvijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem, Ukrainas civiliedzīvotājiem, Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomikas zonas, Šveices konfederācijas un trešo valstu	(1) izstrādāts ieviešanas mehānisms, tajā skaitā, pilnveidots normatīvais regulējums; (2) pilnveidota starpinstitūciju sadarbība; (3) izveidota vienota metodika pakalpojumu sniedzēju atlasei un pakalpojuma sniegšanas kvalitātes uzraudzībai, mazināts birokrātiskais slogs un atvieglots kursu process gan apmācības veicējam, gan dalībniekam;	SIF	IZM, LVA, VISC ⁹⁶ , NVA	2027.gada II pusgads

⁹³ Rezultatīva pasākuma gadījumā (sasniegts rezultatīvais rādītājs) tiks izskatītas iespējas projektu mērogošanai.

⁹⁴ Lasīšanas veicināšanas un valodas pilnveides programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” iekļauta arī Plānā darbam ar diasporu 2024.–2026.gadam (pasākums Nr. 1.2.7.). Plānā darbam ar diasporu 2024.–2026.gadam ietvertais pasākums tiks īstenots tikai Latvijas diasporas mītnes zemēs. Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības plānā 2024.–2027.gadam iekļautais pasākums tiks īstenots Latvijā.

⁹⁵ Pasākums ir savstarpēji papildinošs Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam īstenošanas plāna 2024.-2027.gadam projektā (23-TA-1809) ietvertajam 2.3.1.pasākumam „Valsts valodas apguves sistēmas pieaugušajiem pilnveide, pakāpeniska ieviešana un mācību procesa atbalsts”.

⁹⁶ Saskaņā ar Ministru kabineta 2024.gada 30.jūlija rīkojumu Nr.635 „Par Valsts izglītības attīstības aģentūras pārveidošanu un Valsts izglītības satura centra un Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras likvidāciju” ar 2025.gada 1.janvāri tiks likvidēta IZM padotības iestāde – Valsts izglītības satura centrs. VISC funkcijas un uzdevumi tiks nodoti Valsts izglītības attīstības aģentūrai, vienlaikus to pārveidojot un mainot tās nosaukumu. Līdz ar to pasākuma īstenošanā līdzatbildīgā institūcija būs jaunā aģentūra.

		pilsoņiem, kas likumīgi apmetušies uz dzīvi Latvijā.	(4) nodrošināta informācijas par kursiem un nosacījumiem pieejamība vienā tīmekļa vietnē; (5) izveidota un ieviesta IT sistēma; (6) latviešu valodu apguvušas personas (skaits gadā) – 3000.; (7) personas, kas kārtojušas valodas prasmes pārbaudes eksāmenu VISC un paaugstinājuši valsts valodas prasmes līmeni par vienu pakāpi (skaits gadā) - 60%.			
1.2.3.	Kvalitatīvas un literārajām normām atbilstīgas latviešu valodas lietojums elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos.	Nostiprinājusies izpratne par kvalitatīvas un literārajām normām atbilstīgas latviešu valodas nepieciešamību mediju vidē.	Rīkota gadskārtējā Latvijas mediju valodas balva un īstenotas mediju profesionāļu mācības, kā arī vismaz divu secīgi veiktu pētījumu par latviešu valodas kvalitāti medijos rezultāti liecina par sabiedrības apmierinātības ar valodas kvalitāti pieaugumu.	NEPLP	VVC	2027.gada II pusgads
1.2.4.	Latviešu valodas izmantošanas nostiprināšana elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos.	Palielinājies to TV programmu skaits, kuru saturs tiek nodrošināts ar subtitriem latviešu valodā.	2024.gads – 13%; 2027.gads – 15%.	NEPLP		2027.gada II pusgads
1.3. Uzdevums	Veicināt vienojošas sociālās atmiņas izpratnes veidošanos sabiedrībā					
1.3.1.	Vienojošas atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas.	Uzlabojusies sabiedrības izpratne par pretrunīgiem Latvijas vēstures jautājumiem, tai skaitā par komunistiskā režīma un nacistiskā režīma īstenotajām represijām pret Latvijas iedzīvotājiem Otrā pasaules kara laikā.	Katru gadu organizēti vismaz 2 pasākumi par komunistiskā režīma īstenotajām represijām pret Latvijas iedzīvotājiem Otrā pasaules kara laikā; Katru gadu īstenots vismaz 1 piemiņas pasākums holokausta upuru piemiņai un to Latvijas iedzīvotāju piemiņai, kuri glābuši ebrejus Otrajā pasaules karā; Katru gadu īstenots vismaz 1 piemiņas pasākums Otrā pasaules kara laikā īstenotā romu holokausta upuru piemiņai.	KM		2027.gada II pusgads
1.3.2.	Izglītojošas programmas Latvijas sabiedrībai par Latvijas valstiskuma veidošanos un attīstību Eiropas un Pasaules vēstures kontekstā, kas	Uzlabojusies sabiedrības izpratne par Latvijas valstiskuma veidošanos un attīstību, tai skaitā par valstiskuma nepārtrauktību un padomju okupācijas sociālekonomiskajām sekām, akcentējot dažādu sociālo grupu	Katru gadu īstenoti vismaz 2 izglītojoši pasākumi katrā reģionā; Sekmēta dažādu publiski pieejamu izglītojošu materiālu (filmas, pētījumi, publicistika u.c.) atpazīstamība un	KM		2027.gada II pusgads

	veicina piederības sajūtas un saliedētību Latvijas sabiedrībā.	iesaisti Latvijas svarīgākajos vēstures notikumos; Veicināta vienotas sociālās atmiņas izpratnes nostiprināšanas Latvijas sabiedrībā.	izmantošana, iesaistot vēstures nozares ekspertus un citu jomu profesionāļus.			
1.3.3.	Pierādījumos balstītas informācijas par Latvijas vēstures notikumiem popularizēšana.	Uzlabojusies sabiedrības izpratne par dažādiem Latvijas vēstures notikumiem un faktiem, tostarp par Nacionālās pretošanās kustības darbību; Veicināta vienotas sociālās atmiņas izpratnes nostiprināšanas Latvijas sabiedrībā.	Katru gadu nodrošinātas vismaz 12 publikācijas, kurās skaidroti vēstures fakti, pamatojoties uz pierādījumos balstītu informāciju; Izveidota sadarbība starp dažādām Latvijas atmiņas institūcijām un neatkarīgiem pētniekiem; Katru gadu organizētas regulāras diskusijas.	KM		2027.gada II pusgads
			2025.gadā atbilstoši piešķirtajam finansējumam sagatavots populārzinātnisks izdevums par Latvijas vēsturi angļu valodā. Atbilstoši piešķirtajam finansējumam katru gadu īstenoti komunikācijas pasākumi kopīgas izpratnes veidošanai par Latvijas vēstures notikumiem.	VK		

2. Rīcības virziens – Demokrātijas kultūra un iekļaujošs pilsoniskums						
2. <u>rīcības virziena politikas rezultāti</u>		Palielinājies iedzīvotāju skaits, kas aktīvi iesaistās dažādās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs; pieaugusi iedzīvotāju ticība spējai ietekmēt rīcībpolitiku un apmierinātība ar demokrātijas darbību; uzlabojusies iedzīvotāju savstarpējā sadarbība un uzticēšanās; paaugstinājies visas sabiedrības pilsoniskā un politiskā uzticēšanās; uzlabojusies iedzīvotāju medijpratība.				
<u>Rezultatīvie rādītāji</u>		<p>Iedzīvotāju pilsoniskās līdzdalības indekss, ESS (2024.g. 25% ⇨ 2027.g. 30%); Iedzīvotāju apmierinātība ar demokrātijas sistēmu, ESS (2020.g. 18,6% ⇨ 2027.g. 23%); Iedzīvotāju uztvere par iespēju ietekmēt rīcībpolitiku, ESS (2020.g. 1,73 ⇨ 2027.g. 3,5); Līdzdalība Saeimas vēlēšanās, CVK (2022.g. 59,4% ⇨ 2026.g. 65%); Iedzīvotāju savstarpējā uzticēšanās, ESS (2020.g. 19,8% ⇨ 2027.g. 24%); Iedzīvotāju savstarpējais atbalsts, ESS (2024.g. 4,9 ⇨ 2027.g. 5,5); Iedzīvotāju politiskās uzticēšanās indekss, ESS (2020.g. 3,9 ⇨ 2027.g. 4,1); Iedzīvotāju uzticēšanās līmenis medijiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Augsts uzticēšanās līmenis medijiem (2019.g. 21% ⇨ 2027.g. 28-31%); - Vidējs uzticēšanās līmenis medijiem (2019.g. 49% ⇨ 2027.g. 51-53%); - Iedzīvotāju iesaistīšanās sabiedriskajās organizācijās (ir darbojies kādā organizācijā vai apvienībā, neskaitot politiskās partijas vai apvienības), ESS (2020.g. 6,3% ⇨ 2027.g. 10,3%); - Iedzīvotāju uzticēšanās reģionāla un vietēja līmeņa institūcijām, Eiobarometrs (2019.g. 49% ⇨ 2027.g. 49-53%); <p>Latvijas pilsoņu īpatsvars, kuri uzskata, ka ir pieņemami neuzrādīt savus ienākumus, lai izvairītos no nodokļu nomaksas - 18% (sarūkoša tendence);⁹⁷ Latvijas pilsoņu īpatsvars, kuri uzskata, ka par valsts pakalpojumiem ir pieņemami dot kukuļus - 23% (sarūkoša tendence);⁹⁸ Latvijas pilsoņu īpatsvars, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā pieredzējuši korupciju - 7% (sarūkoša tendence).⁹⁹</p>				
2.1. Uzdevums	Veicināt iedzīvotāju demokrātijas prasmju un zināšanu apguvi atbilstoši globālajiem un laikmeta izaicinājumiem, tai skaitā mūžizglītības kontekstā					
N.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (līdz pusgadam)
2.1.1.	Demokrātijas un līdzdalības zināšanu un prasmju apguves domnīcas.	Uzlabojusās iedzīvotāju demokrātijas un līdzdalības zināšanas, prasmes un attieksmes;	Katru gadu organizēta vismaz 1 demokrātijas un līdzdalības zināšanu un prasmju apguves domnīca katrā reģionā;	KM	SIF	2027.gada II pusgads

⁹⁷ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Sabiedrības saliedētības radara ziņojums*. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/5598/download?attachment>

⁹⁸ Turpat.

⁹⁹ Turpat.

		<p>Sekmēta dažādu sabiedrības grupu savstarpējā sadarbība un uzticēšanās;</p> <p>Veicināta sabiedrības informētība un pašorganizēšanās iespējas pilsoniskajai sabiedrībai svarīgu un aktuālu jautājumu risināšanas gadījumā;</p> <p>Nodrošināta sabiedrības mobilizēšana un motivēšana iesaistīties līdzdalības formās;</p> <p>Sekmēta Valsts valodas dienas tradīcijas iedibināšana;</p> <p>Veicināta iedzīvotāju, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un citu iesaistīto pušu sadarbība kopīgu mērķu sasniegšanā.</p>	Norisinājušās vismaz divas diskusijas par mūsdienu demokrātijas izaicinājumiem, apzinot problēmas un mērķa grupas, kurām nepieciešamas informatīvas/izglītojošas aktivitātes par demokrātiskajiem procesiem valstī.			
2.1.2.	Atbalsts starpskolu pilsoniskajām iniciatīvām.	Uzlabojusies izglītojamo izpratne un zināšanas par Latvijas valsts un sabiedrības vērtībām un par pilsoniskās līdzdalības veidiem, kā arī stiprināts patriotisms.	Katru gadu īstenotas vismaz 10 iniciatīvas, iesaistot vismaz 300 dalībniekus.	KM		2027.gada II pusgads
2.1.3.	Izglītojoši pasākumi skolēniem un jauniešiem par pilsoniskās līdzdalības nozīmi valsts aizsardzībā.	Uzlabojusies skolēnu un jauniešu izpratne un zināšanas par pilsoniskās līdzdalības veidiem. Uzlabojusies skolēnu un jauniešu izpratne un zināšanas par visaptverošas valsts aizsardzības un pretošanās nozīmi krīzes gadījumā.	Sākot ar 2024./2025. mācību gadu, valsts aizsardzības mācības apguve visās vidējās izglītības iestādēs Latvijā.	AiM, AiM JC	IZM	2027.gada II pusgads
2.1.4.	Sabiedrības medijpratības veicināšanas aktivitātes.	Regulāri pētīts sabiedrības medijpratības līmenis.	Atbilstoši piešķirtajam finansējumam ikgadēji tiek veikts pētījums par sabiedrības medijpratības līmeni.	KM	NEPLP	Katru gadu (ja ir piešķirts finansējums)
		Uzturēt un pilnveidot Medijpratības datubāzi/platformu <i>datubaze.neplp.lv</i> .	Dalība gadskārtējās starptautiskās medijpratības un informācijpratības nedēļas aktivitātēs; Pieaudzis datubāzē esošo materiālu skaits; Palielinājies datubāzes sadarbības partneru un lietotāju skaits.	NEPLP		Kopš 2023. gada pastāvīgi
		Īstenot medijpratības un informācijpratības pasākumi un aktivitātes.	Atbilstoši piešķirtajam finansējumam katru gadu īstenotas medijpratības aktivitātes un/vai pasākumi vispārējās izglītības iestādēs.	VK		Katru gadu (ja ir piešķirts finansējums)

2.1.5.	Kultūras pakalpojumu pieejamības nodrošināšana skolēniem neatkarīgi no dzīves vietas, ģimenes sociāli ekonomiskā stāvokļa utt.	Nodrošināta vienlīdzība kultūras pakalpojumu pieejamībā izglītojamiem veicinot piederības sajūtu valstij un nodrošinot daudzveidīgu un iekļaujošu mācību procesu.	Sadarbībā ar skolām īstenotas aktivitātes, nodrošinot profesionālās kultūras produktus pilsoniskās līdzdalības kompetenču attīstībai skolēniem.	KM	LNKC	2027.gada II pusgads
2.2. Uzdevums	Stiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību un ilgtspēju, veidojot pilsonisku kultūru un attīstot iekļaujošu pilsoniskumu					
2.2.1.	Programma „NVO fonds”.	Sekmēta iedzīvotāju sadarbība, solidaritāte un savstarpēja uzticēšanās; Nodrošināts atbalsts aktivitātēm, kas ietver pilsoniskās un politiskās līdzdalības, pilsoniskās izglītības un sabiedrības izpratnes par demokrātiskiem procesiem valstī, brīvprātīgā darba, filantropijas un citu svarīgu demokrātisku un sociālu kopienu veicināšanas pasākumus; Veicināta pilsoniskās sabiedrības attīstība un ilgtspēja.	Katru gadu NVO fonda ietvaros sniegts pielāgots atbalsts (atbalsts, kas pieejams dažādām mērķa grupām un dažāda profila organizācijām) vismaz 75 nevalstisko organizāciju projektiem ¹⁰⁰ ; Īstenota mērķtiecīga pilsoniskās sabiedrības attīstības politika, pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai.	KM	SIF	2027.gada II pusgads
2.2.2.	Reģionu NVO atbalsta programma.	Nodrošināts pastāvīgs atbalsts pilsoniskās sabiedrības attīstībai reģionos.	Katru gadu nodrošināta 1 reģiona līmeņa NVO atbalsta centra kā pilsoniskās kompetences centra/inkubatora darbība katrā reģionā. 2024.gadā visos Latvijas reģionos nodrošināts 10 pasākumu kopums, lai veicinātu sabiedrības izpratni par Eiropas Savienības lomu demokrātijas īstenošanā.	KM		2027.gada II pusgads
2.2.3.	NVO līdzfinansējuma programma.	Nodrošināta Latvijas NVO līdzdalība starptautiskos projektos. Nodrošināts līdzfinansējums Eiropas Komisijas atbalstītajiem projektiem Eiropas Savienības programmās „Radošā Eiropa” un	Katru gadu atbalstīti vismaz 25 projekti ¹⁰¹ .	KM	SIF	2027.gada II pusgads

¹⁰⁰ Atbalsts nevalstiskajām organizācijām tiks nodrošināts atbilstoši konceptuālajā ziņojumā „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” ietvertajiem NVO darbības virzieniem. Konceptuālais ziņojums „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi” apstiprināts ar Ministru kabineta 2015.gada 16.decembra rīkojumu Nr.792 „Par konceptuālo ziņojumu „Par valsts finansēta nevalstisko organizāciju fonda izveidi””. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/278602-par-konceptualo-zinojumu-par-valsts-finanseta-nevalstisko-organizaciju-fonda-izveidi>

¹⁰¹ Tostarp atbalstīti vismaz 20 projekti Eiropas Savienības programmās „Radošā Eiropa” un „Pilsoņi, Vienlīdzība, Tiesības un Vērtības”.

		„Pilsoņi, Vienlīdzība, Tiesības un Vērtības”, veicinot Latvijas organizāciju līdzdalību starptautiskos projektos.				
2.2.4.	Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma.	Veicināta pilsoniskās sabiedrības attīstība un ilgtspēja; Stiprināta pilsoniskās sabiedrības organizāciju kapacitāte, tādējādi veicinot mazākumtautību NVO līdzdalību.	Katru gadu sniegts atbalsts vismaz 16 dažādām mazākumtautību nevalstiskajām organizācijām.	KM		2027.gada II pusgads
2.2.5.	Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padome.	Nodrošināta saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzība.	Katru gadu organizētas vismaz 3 Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomes sēdes; Izveidota pilsoniskās sabiedrības un demokrātiskas informatīvās telpas apakšgrupa.	KM	Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padomē iesaistītās institūcijas	2027.gada II pusgads
2.2.6.	Pilsoniskās sabiedrības attīstību, iekļaujošu līdzdalību un brīvprātīgo darbu veicinoši informatīvi un izglītojoši pasākumi, tai skaitā pastāvīgs atbalsts reģionos NVO.	Veicināta brīvprātīgā darba attīstība, tajā skaitā, sabiedrības izpratne par brīvprātīgā darba nozīmi.	Katru gadu nodrošināts vismaz 1 informatīvu pasākumu kopums par pilsoniskās līdzdalības formu daudzveidību un iekļaujošas līdzdalības būtību. Katru gadu sniegts atbalsts brīvprātīgā darba un ziedošanas tradīciju attīstībai, veicinot iedzīvotāju sadarbību un solidaritāti. Katru gadu īstenoti vismaz 15 projekti. Katru gadu aktivitātēs iesaistīti vismaz 500 brīvprātīgie.	SIF	LM	2027.gada II pusgads
2.2.7.	Pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmes sekmēšana, stiprinot dialogu ar sabiedrību un veicinot tās	Pilnveidots kvalitatīvāks un iesaistošs ietvars sabiedrības līdzdalībai lēmumu pieņemšanas procesos dažādās platformās un visos pārvaldības līmeņos, lai nodrošinātu	Atbalstu saņēmušas 250 biedrības un nodibinājumi. 50 NVO sniegušas atzinumus par rīcībpolitikas plānošanas dokumentiem	SIF	LPA	2027.gada II pusgads ¹⁰²

¹⁰² Darbības paredzēts īstenot Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam 4.3.4.specifiskā atbalsta mērķa „Sekmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbinātību” 4.3.4.5.pasākuma „Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei, stiprinot līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos” ietvaros. Tā ieviešana un attiecīgi arī rezultātu pilnīga sasniegšana ir paredzēta līdz 2028.gada beigām.

	līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos.	mūsdienīgu pilsonisko dialogu starp publisko pārvaldi un nevalstisko sektoru, veicinot pārstāvniecību, kas sekmētu, ka sabiedrības intereses tiek uzklaustītas un ņemtas vērā rīcībpolitikas plānošanas un īstenošanas procesā.	un normatīvajiem aktiem sešu mēnešu laikā pēc iesaistes pasākuma darbībās. Ieviestas un attīstītas līdzdalības platformas (sadarbības domnīcas, 4 NVO reģionālo inkubatoru izveide un attīstība), izstrādāts un attīstīts digitālais risinājums interešu pārstāvības koordinēšanai, veikts politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu monitorings.			
2.2.8.	Sabiedrības saliedēšana, veicinot sabiedrības pašorganizēšanos un paplašinot sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas.	Uzlabotas iedzīvotāju pašorganizēšanās spējas, attīstot aktīvas un iekļaujošas līdzdalības tradīcijas.	Atbalstīti 5 reģionu NVO centri. Vismaz 70 NVO gadā stiprinātas sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas, lai veicinātu NVO darbības paplašināšanu un iespēju veicināšanu.	KM	Reģionu NVO centri	2027.gada II pusgads
2.2.9.	NVO inkubatoru programmas modulis par finanšu vadību un avotu dažādošanu.	Spēcināta NVO kapacitāte un finanšu pratība visos Latvijas reģionos. Nodrošināts mentoru atbalsts NVO attīstības veicināšanai.	Katru gadu NVO inkubatoru programmā piedalījušās vismaz 10 nevalstiskās organizācijas katrā Latvijas reģionā.	KM		2027.gada II pusgads
2.2.10.	Mazo grantu programma <i>ad hoc</i> situāciju risināšanai pilsoniskās sabiedrības iesaistei (pilotprojekts).	Stiprināta NVO kapacitāte krīzes situāciju risināšanā. Veicināta pilsoniskās sabiedrības aktivitāte. Veicināta iedzīvotāju uzticēšanās Latvijas institūcijām.	Katru gadu atbalstīti vismaz 20 NVO projekti, kas reaģē uz notikumiem sabiedrībā – pilsoniskā iesaiste, sociālās problēmas u.tml. ¹⁰³	SIF		2027.gada II pusgads
2.3. Uzdevums	Veidot kvalitatīvu, drošu un iekļaujošu demokrātiskās līdzdalības un informācijas telpu					
2.3.1.	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība.	Sekmēta pētījumu veikšana par saliedētas sabiedrības politikas jautājumiem; Nodrošināta saliedētas sabiedrības politikas izvērtējumu veikšana; Nodrošināta juridiskās ekspertīzes pieejamība par saliedētas sabiedrības politikas jautājumiem; Veicināta objektīvas informācijas sagatavošana dialogam ar sabiedrību par	Veikti vismaz 2 pētījumi, izvērtējumi vai sabiedriskās domas aptaujas par saliedētas sabiedrības politikas jautājumiem.	KM		2027.gada II pusgads

¹⁰³ Viena projekta maksimālās izmaksas – 5 000 euro gadā.

		demokrātijas un informācijas telpas kopsakarībām; Izpētīti diskriminācijas novēršanas un iecietības faktori Latvijā.				
2.3.2.	Saliedētas sabiedrības politikas veidošanas līdzdalības pasākumi (sabiedriskās domas izziņāšana, semināri, fokusgrupas, dizaina domāšanas darbnīcas u.c.).	Veicināta sabiedrības izpratnes veidošanās par pilsonisko līdzdalību. Nodrošināta sabiedrības iesaiste saliedētas sabiedrības politikas veidošanas procesos.	Katru gadu norisinājies vismaz 1 pasākums.	KM		2027.gada II pusgads
2.3.3.	Atbalsts pētniekiem un mediju profesionāļiem mediju monitoringa nodrošināšanai.	Sekmēta regulāras un drošticamas informācijas pieejamība un analīze par Latvijas informācijas telpu.	Veikts vismaz 1 pētījums vai mediju monitoringa pasākums.	KM		2027.gada II pusgads
2.3.4.	Komerčiālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu kapacitātes stiprināšana.	Sniegts atbalsts komerciālajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas raida radio un televīzijas programmas, stiprinot komerciālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu tehnoloģisko bāzi un infrastruktūru, veicinot to digitalizāciju, personāla izaugsmi, atbilstoši mūsdienu prasībām nodrošinot mediju kapacitātes celšanu.	Katru gadu atbalstītas vismaz 10 organizācijas.	SIF		2027.gada II pusgads
2.3.5.	Ideju talkas saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības politikas veidošanai.	Veicināta sabiedrības iesaiste saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības politikas veidošanas procesos.	Katru gadu norisinājies vismaz 1 pasākums.	KM		2027.gada II pusgads
2.3.6.	Datos balstītas saliedētas sabiedrības politikas īstenošana – Sabiedrības saliedētības radara pētījuma turpinājums.	Nodrošināta konsekventa salīdzināmu datu ieguve, lai īstenotu mērķētus pasākumus sabiedrības saliedētības uzlabošanai.	Veikts sabiedrības saliedētības vidusposma izvērtējums. Veikta vismaz 1 sabiedriskās domas aptauja. Veikta vismaz 1 padziļināta izpēte par sabiedrības saliedētības radarā konstatēto. Veikts atkārtots sabiedrības saliedētības radara mērījums un izpēte 2026.gadā.	SIF		2027.gada I pusgads

3. Rīcības virziens – Integrācija						
3. rīcības virziena politikas rezultāti		Latvijas iedzīvotāju vidū ir uzlabojusies dažādu sabiedrības grupu savstarpējā uzticēšanās, līdzdalība un sadarbība, un pieaudzis tolerances līmenis; Ir mazinājušies stereotipi un aizspriedumi pret dažādu sabiedrības grupu pārstāvjiem.				
Rezultatīvie rādītāji:		<p>MIPEX indekss (Uzlaboti apstākļi visaptverošai imigrantu integrācijas politikai) (2019.g. 37 punkti ⇒ 2027.g. 41 punkti); Trešo valstu pilsoņi, kas pirmreizēji ieguvuši PUA, īpatsvars gadā*, PMLP (2019.g. 1,1% ⇒ 2027.g. 2,2%); <i>*Rezultatīvais rādītājs ir noteikts saskaņā ar pētījuma „Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.-2027. gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim” ieteikumiem.¹⁰⁴ Rādītāja vērtības aprēķins: Jāveic īpatsvara aprēķins starp pirmreizējo PUA skaitu un kopējo trešo valstu pilsoņu skaitu ar derīgām TUA un kopējo trešo valstu pilsoņu ar derīgām PUA summas uz to pašu atskaites datumu. No aprēķina ir jāizslēdz ES/EEZ pilsoņi. Pēc KM aprēķiniem, rādītāja vērtība 2023.gadā ir kritusies – 2023.gadā trešo valstu pilsoņu, kas pirmreizēji ieguvuši PUA īpatsvars bija vien 0,75% (pētnieku prognoze uz 2024.gadu bija 1,7%).</i> Mazākumtautību kolektīvu skaits, kas piedalās Dziesmu un deju svētku procesā (skaits) (2023.g. 90 ⇒ 2027.g. 95); Subjektīvā diskriminācijas pieredze, ESS (2020.g. 9,8% ⇒ 2027.g. 7%). Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuri uzskata, ka lielākajai daļai cilvēku var uzticēties - 39% (pieaugoša tendence);¹⁰⁵ Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir uz ko paļauties (citi cilvēki), ja rastos nopietnas personiska rakstura problēmas 75% (pieaugoša tendence).¹⁰⁶</p>				
3.1. Uzdevums		Veicināt Latvijā dzīvojošo ārvalstu pilsoņu integrāciju sabiedrībā				
N.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (līdz pusgamam)
3.1.1.	Latviešu valodas kursi un sarunu valodas klubi.	Trešo valstu pilsoņiem un starptautiskās aizsardzības saņēmējiem nodrošināta latviešu valodas kompetences veidošanas iespējas agrīnās integrācijas posmā, uzlabojot tās lietošanu ikdienas saziņā un veicinot pilnvērtīgu līdzdalību visās sabiedrības dzīves jomās.	Vismaz 2 930 unikālie mērķa grupas pārstāvji ir apguvuši latviešu valodas mācību kursu ne mazāk kā 120 stundu apjomā; Vismaz 2 432 mērķa grupas pārstāvji pēc latviešu valodas mācību kursu beigšanas	KM		2027.gada II pusgads ¹⁰⁸

¹⁰⁴ BISS (2020). *Priekšlikumi Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņu 2021.–2027.gadam rezultātu un ietekmes rādītāju modelim*. Rīga. Pieejams: <https://www.km.gov.lv/lv/media/11877/download>

¹⁰⁵ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Sabiedrības saliedētības radara ziņojums*. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/5598/download?attachment>

¹⁰⁶ Biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS” (2023). *Sabiedrības saliedētības radara ziņojums*. Pieejams: <https://www.sif.gov.lv/lv/media/5598/download?attachment>

¹⁰⁸ Pasākums tiks īstenots līdz 2029.gadam.

			ir uzlabojuši latviešu valodas prasmes vismaz par vienu līmeni; Vismaz 2 052 mērķa grupas pārstāvji norāda, ka darbība bijusi noderīga viņu integrācijai. ¹⁰⁷			
3.1.2.	Ievadkurss trešo valstu pilsoņiem par dzīvi Latvijā.	Sekmēta trešo valstu pilsoņu pamattiesību īstenošana un viņu iekļaušanās Latvijas sabiedrībā.	Vismaz 4 500 unikālajiem mērķa grupas pārstāvjiem nodrošināts ievadkurss vismaz 30 stundu apjomā; Vismaz 3 150 mērķa grupas pārstāvji norāda, ka darbība bijusi noderīga viņu integrācijai. ¹⁰⁹	KM		2027.gada II pusgads ¹¹⁰
3.1.3.	Konsultatīvais mehānisms trešo valstu pilsoņu līdzdalībai.	Uzlabojusies trešo valstu pilsoņu, tai skaitā starptautiskās aizsardzības saņēmēju līdzdalība.	Attīstīts starpsektoru sadarbības koordinācijas un uzraudzības konsultatīvs mehānisms starp pārvaldi, pašvaldībām, privāto sektoru, augstskolām un NVO, kas ir iesaistītas mērķa grupas integrācijas procesā, vai ir paidušas vēlmi iesaistīties atbalsta sniegšanā mērķa grupai.	KM		2027.gada II pusgads
3.1.4.	Vienas pieturas aģentūras attīstība, veicinot jauniebraucēju iekļaušanos vietējā sabiedrībā, nodrošinot vienotu un kvalitatīvu pakalpojumu grozu.	Lai veicinātu trešo valstu pilsoņu - ārzemnieku, bēgļu, personu ar patvēruma meklētāja vai alternatīvo statusu iesaisti sabiedrības sociālajos procesos un nodarbinātībā, nodrošināta „Vienas pieturas aģentūras” izveide, veicinot ārvalstu pilsoņu piekļuvi pakalpojumiem. Sekmēta trešo valstu pilsoņu spēja iekļauties Latvijas sabiedrībā.	Attīstīta ilgtspējīga nacionāla līmeņa koordinējoša institūcija „Vienas pieturas aģentūra”. Nodrošināta kvalitatīva informācijas un atbalsta pieejamība trešo valstu pilsoņiem, tostarp Latvijas augstskolās studējošajiem. Sniegts atbalsts sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļautajiem	KM	SIF	2025.gada II pusgads ¹¹¹

¹⁰⁷ Norādītie rezultatīvie rādītāji jāsasniedz līdz 2029.gadam.

¹⁰⁹ Norādītie rezultatīvie rādītāji jāsasniedz līdz 2029.gadam.

¹¹⁰ Pasākums tiks īstenots līdz 2029.gadam.

¹¹¹ Vienas pieturas aģentūras izveide, kā arī pilna pakalpojumu klāsta izstrāde un nodrošināšana mērķa grupai, attiecīgi arī rezultātu pilnīga sasniegšana ir paredzēta līdz 2028.gadam. Darbības paredzēts īstenot Eiropas Savienības fondu un Kohēzijas fonda 2021.–2027.gada plānošanas perioda darbības programmas projekta 4.3.4. specifiskā atbalsta mērķa „Sekmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbinātību” 4.3.4.8. pasākuma „Sabiedrības saliedēšana, veicinot jauniebraucēju iekļaušanos vietējā sabiedrībā un sekmējot starpkultūru komunikāciju” ietvaros. No 2023.gada finansējums vienas pieturas aģentūras izveidei un darbības nodrošināšanai paredzēts gan no ESF+, gan no Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda līdzekļiem. No Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda kopā plānoti aptuveni 3,5 mlj. *euro*. Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda mērķa grupa aptver trešo valstu pilsoņus un starptautiskās aizsardzības saņēmējus.

		<p>Sniegts atbalsts mērķa grupas integrācijā un sociālajā iekļaušanā iesaistītajām institūcijām un organizācijām, tostarp veicot problēmu analīzi un nodrošinot pieredzes un labās prakses apmaiņu starp institūcijām, kā arī priekšlikumu izstrādi normatīvā regulējuma pilnveidei, tai skaitā iesaistot visu mērķa grupu pārstāvjus.</p> <p>Nodrošināta vienota pieeja informācijas par dzīvi Latvijā izplatīšanai jaunienācējiem Latvijas sabiedrībā, paredzot saikni ar kultūras un atmiņas institūcijām un programmu „Skolas soma”.</p>	<p>iedzīvotājiem – trešo valstu pilsoņiem, kopējais personu skaits – 3 600 personas.</p> <p>Izstrādāta vienota metodoloģija jaunienācējiem par dzīvi Latvijā, iesaistot sabiedrību un dažādu jomu ekspertus un jaunienācēju grupu pārstāvjus.</p>			
3.1.5.	<p>Veicināta patvēruma meklētāju un starptautiskās aizsardzības saņēmēju sociālekonomiskā iekļaušana.</p>	<p>Nodrošināts sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojums ilgtermiņā nacionāla līmeņa koordinējošas institūcijas „Vienas pieturas aģentūra” ietvaros, sniedzot sociālo atbalstu, veicot klienta sociālo problēmu risināšanu, nodrošinot sociālā gadījuma vadīšanu, klienta interešu un tiesību pārstāvību, sadarbība ar citiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem u.c. atbalsts, tādējādi veicinot patvēruma meklētāju un starptautiskās aizsardzības saņēmēju sociālekonomisko iekļaušanu.</p>	<p>Patvēruma meklētāji un starptautiskās aizsardzības saņēmēji, kuriem veicināta sociālekonomiskā iekļaušana, sniedzot sociālā darbinieka un sociālā mentora pakalpojumu ilgtermiņā nacionāla līmeņa koordinējošas institūcijas „Vienas pieturas aģentūra” ietvaros – 760 personas.</p>	KM	SIF	2027.gada II pusgads
3.1.6.	<p>Izveidota un aprobēta atbalsta sistēma ES, Eiropas Ekonomiskās zonas un Šveices Konfederācijas pilsoņiem un veicināta viņu sociālekonomiskā iekļaušana.</p>	<p>Nodrošināts atbalsta pakalpojums ES, Eiropas Ekonomiskās zonas un Šveices Konfederācijas pilsoņiem, veicinot viņu iekļaušanos Latvijas sabiedrībā.</p>	<p>Katru gadu nodrošināti atbalsta pakalpojumi (sākotnējās konsultācijas atbilstoši personas vajadzībām un problēmsituācijai, tostarp juridiskais un psiholoģiskais atbalsts un praktiska palīdzība) vismaz 1 200 Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomiskās zonas un Šveices Konfederācijas pilsoņiem.</p>	SIF		2027.gada II pusgads
3.1.7.	<p>Starpkultūru komunikācijas kursi mediju pārstāvjiem.</p>	<p>Īstenoti mērķēti starpkultūru komunikācijas kursi mediju pārstāvjiem, lai izprastu labās prakses kā runāt par cittautu jautājumiem, tostarp ar nolūku veicināt etniskās spriedzes mazināšanos sabiedrībā.</p>	<p>Katru gadu nodrošināti izglītojoši pasākumi vismaz 20 mediju pārstāvjiem.</p>	SIF		2027.gada II pusgads

3.1.8.	Mācības dažādu jomu profesionāļiem par sabiedrības daudzveidību un starpkultūru dialogu.	Uzlabotas dažādu jomu profesionāļu zināšanas par sabiedrības daudzveidību un starpkultūru komunikāciju. Sekmēta trešo valstu pilsoņu pamattiesību īstenošana un pakalpojumu kvalitāte.	Vismaz 500 personas apguvušas mācību kursu par sabiedrības daudzveidību un starpkultūru komunikāciju.	KM		2027.gada II pusgads
3.1.9.	Aktivitātes, kas nodrošina inovatīvu pieeju trešo valstu pilsoņu līdzdalībai sabiedrības dzīvē.	Veicināta trešo valstu pilsoņu iekļaušanās vietējā kopienā, vienlaikus stiprinot pašvaldību, kultūras operatoru un vietējo kopienu lomu iekļaujošās sabiedrības veidošanā.	Īstenoti pasākumi ar trešo valstu pilsoņu un uzņemošās sabiedrības iesaisti, veicinot kontaktus un konstruktīvu dialogu starp trešo valstu pilsoņiem un uzņemošo sabiedrību.	KM		2027.gada II pusgads
3.1.10.	Latviešu valodas klubi Patvēruma meklētāju izmitināšanas centros „Mucenieki” un „Liepna”.	Starptautiskās aizsardzības saņēmējiem nodrošināta latviešu valodas kompetences veidošanas iespējas agrīnās integrācijas posmā, uzlabojot tās lietošanu ikdienas saziņā un veicinot pilnvērtīgu līdzdalību visās sabiedrības dzīves jomās.	Nodrošināti latviešu valodas klubi Patvēruma meklētāju izmitināšanas centros „Mucenieki” un „Liepna”.	KM	IEM	2027.gada II pusgads
3.1.11.	Datu priekšizpēte informācijas sistēmas dizaina izveidei jaunatbraucēju iekļaušanās procesa izsekojamībai un atbalsta pasākumu plānošanai.	Nodrošināta priekšizpēte, lai apzinātu valsts pārvaldes institūcijās pieejamās sistēmas, tajās uzkrātos datus, to savietojamību un izmantošanu. Identificēti trūkstošo datu kopumi.	Apkopoti dati informācijas sistēmas dizaina modelēšanai.	KM	IEM	2027.gada II pusgads
3.1.12.	Latviešu valodas mācību pieejamības kapacitātes celšana.	Sekmētas jauniebraucēju latviešu valodas apguves iespējas.	Katru gadu vismaz 2 000 personas apguvušas latviešu valodu.	KM	SIF	2027.gada II pusgads
3.2. zdevums	Sekmēt iedzīvotāju izpratni par sabiedrības daudzveidību, mazinot negatīvos stereotipus balstītu attieksmi pret dažādām sabiedrības grupām					
3.2.1.	Atbalsts mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanai.	Nodrošināts atbalsts mazākumtautību kultūras saglabāšanai un attīstībai. Nodrošināta mazākumtautību kultūras biedrību dalība nacionālajā kultūras telpā, tostarp piedaloties Dziesmu un deju svētkos.	Ik gadu organizēta vismaz 1 radošā nometne vai profesionālās pilnveides seminārs mazākumtautību kolektīvu vadītājiem; Ik gadu sniegts atbalsts vismaz 10 mazākumtautību kolektīvu profesionālajai pilnveidei katrā reģionā; Ik gadu kultūras vēstnieku programmā iesaistīti vismaz 20 dažādu kultūru pārstāvji tai skaitā Latgales reģiona dažādu kultūras nozaru pārstāvji.	LNKC, LNKBA	KM, LKA, NVO	2027.gada II pusgads
3.2.2.	Latvijas mazākumtautību festivāls.	Nodrošināts atbalsts mazākumtautību kultūras saglabāšanai un attīstībai.	Katru trešo gadu organizēts 1 mazākumtautību kultūras festivāls,	KM		2027.gada II pusgads

		Nodrošināta mazākumtautību kultūras biedrību dalība nacionālajā kultūras telpā.	iesaistītas vismaz 50 mazākumtautību biedrības un vismaz 500 dalībnieki.			
3.2.3.	Ģimeņu sadarbības programma latviešu, mazākumtautību un ārvalstu pilsoņu bērniem un jauniešiem.	Veicināta izpratnes veidošanās par starpkultūru komunikāciju un koprades iespējām.	Katru gadu katrā Latvijas reģionā organizēts vismaz 1 ģimeņu sadarbības pasākums.	KM		2027.gada II pusgads
3.2.4.	Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes.	Veicināta mazākumtautību, t.sk. romu līdzdalība valsts politikas izstrādē un īstenošanā.	Katru gadu organizētas vismaz 3 mazākumtautību NVO pārstāvju konsultatīvo komiteju sēdes; Katru gadu organizētas vismaz 2 konsultatīvās padomes romu līdzdalības veicināšanai sēdes.	KM		2027.gada II pusgads
3.2.5.	Sabiedrības izpratnes un informētības paaugstināšanas pasākumi par diskriminācijas mazināšanu un tolerances veicināšanu.	Paaugstināta sabiedrības un darba devēju izpratne un informētība par diskriminācijas mazināšanas, dažādības vadības un saliedētas sabiedrības ieguvumiem.	Katru gadu īstenota vismaz 1 sabiedrības informētības paaugstināšanas kampaņa. Izglītojoši pasākumi darba devējiem par sociālās atstumtības un diskriminācijas novēršanas jautājumiem (ik gadu apmācīti 30 darba devēju augstākā līmeņa vadītāji). Vienotas dažādības vadības atbalsta sistēmas darba devējiem izstrāde (platforma, ikgadējs iekļaujošas darba vides pašnovērtējums un apbalvošana, sabiedriskās attiecības).	SIF		2027.gada II pusgads

Izstrādājot plānotos pasākumus, tie tiks izvērtēti atbilstoši Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 5.panta pazīmēm un tiks ieviesti, ievērojot attiecīgo komercdarbības atbalsta regulējumu.

V Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu

1. Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu

Plāna sagatavošanas gaitā, starpinstitucionāla darba grupa sniedza priekšlikumus par Plānā iekļaujamiem pasākumiem un to finansējuma avotiem. Pamatnostādņu ietekmes novērtējumā uz valsts un pašvaldību budžetu, kas tika veidots saskaņā ar NAP2027 indikatīvo investīciju projektu kopumu, netika ietverts citu institūciju plānotais pasākumu finansējums, konkrēts Eiropas Savienības finanšu instrumentu ietvaros plānotais pasākumu finansējums, kā arī nozaru ministriju vidēja termiņa prioritāro pasākumu pieteikumu ietvaros plānotais finansējums. Plānā ietvertu pasākumu īstenošanai nepieciešamais papildus finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Šie pasākumi var tikt īstenoti, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums. Savukārt Eiropas Savienības finanšu instrumentu ietvaros plānoto pasākumu īstenošanai papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts atbilstoši Eiropas Savienības fondu, programmu un citu finanšu instrumentu finansējuma pieprasīšanas kārtībai. Līdz ar to Plāna ietekmes novērtējumā uz valsts un pašvaldību budžetu ietvertais finansējuma apjoms atšķiras no Pamatnostādņu ietekmes novērtējumā uz valsts un pašvaldību budžetu norādītā finansējuma apjoma.

Nr.	Uzdevums/ Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Vidēja termiņa budžeta ietvara likumā plānotais finansējums			Nepieciešamais papildu finansējums					Pasākuma īstenošanas gads (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)
				2024.gads	2025.gads	2026.gads	2025.gads	2026.gads	2027.gads	turpmākajā laikposmā līdz pasākuma pabeigšanai (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)	turpmāk ik gadu (ja pasākuma izpilde nav terminēta)	
		Finansējums s plāna realizācijai kopā		7 174 298	7 291 225	5 954 133	340 514	19 053 435	11 898 120		7 783 620	
		tai skaitā:										
		03.Ministru kabinets										
			tai skaitā:									
			01.00.00 Ministru kabineta darbības nodrošināšana, valsts pārvaldes politika					153 912	153 912			
		08.Sabiedrības integrācijas fonds										
			tai skaitā:									
			01.00.00 Sabiedrības integrācijas fonda vadība	150 000	120 000	130 000						

			05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma	2 531 303	2 531 303	2 531 303		8 531 377	8 531 377		5 051 303	
			63.00.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana	719 403	719 403	528 891						
			04.00.00 Mediju projektu īstenošana	500 000	500 000	500 000						
		13.Finanšu ministrija										
			tai skaitā:									
			63.08.00 Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) avansa maksājumi un atmaksas finansējuma saņēmējiem (2021-2027)				340 514	340 514	340 514			
		22.Kultūras ministrija										
			tai skaitā:									
			22.02.00 Kultūras pasākumi, sadarbības līgumi un programmas	190 000								
			26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	880 392	880 392	880 392		2 632 317	2 772 317		2 632 317	

			70.24.00 Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	2 000 200	1 985 345	652 874 ¹¹²		7 295 315				
			67.06.00 Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana	150 000	150 000	150 000		100 000	100 000			100 000
			Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma ¹¹³		351 782	527 673						
		47.Radio un televīzijas regulators										
			tai skaitā:									
			01.00.00 Nozares vadība	53 000	53 000	53 000						
1.rīcības virziens												
1.1. 1.	Atbalsts novadu kultūrvēsturisk ā mantojuma un identitātes saglabāšanai un attīstībai	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	50 000	50 000	50 000						

¹¹² Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda aktivitāšu plānotais finansējuma sadalījums norādīts atbilstoši Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2022.-2027.gadam Nacionālās programmas īstenošanas plānā indikatīvi plānotajam finansējuma sadalījumam pa gadiem. 2026.gadā plānotais finansējums nav sadalīts pasākumu līmenī, jo konkrētās atlases ietvaros nav noslēgti līgumi par projektu īstenošanu.

¹¹³ Pasākums tiks īstenots Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam „Izglītība, prasmes un mūžizglītība” 4.2.3. specifiskā atbalsta mērķa „Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām – būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas personām ar invaliditāti” 4.2.3.3.pasākuma „Pilsonisko līdzdalību veicinošu kultūras pakalpojumu pieejamības veicināšana” ietvaros.

1.1. 2.	Atbalsts Latgales kultūras tradīciju saglabāšanai un popularizēšanai	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	10 000	10 000	10 000					
1.1. 3.	Izglītojoši pasākumi skolēniem un jauniešiem par valsts aizsardzības jautājumiem un Latvijas valsts vēstures svarīgiem notikumiem	10.Aizsardzības ministrija	34.00.00 Jaunsardzes centrs ¹¹⁴								
1.1. 4.	Mazākumtautību un sabiedrības saliedētības programma	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma	31 303	31 303	31 303	350 000 ¹¹⁵	350 000 ¹¹⁵		31 303 ¹¹⁵	
1.1. 5.	Pastāvīgs dialogs ar sabiedrību par nacionālo identitāti un piederību	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana				50 500 ¹¹⁶	50 500 ¹¹⁶		50 500 ¹¹⁶	

¹¹⁴ Finansējums Aizsardzības ministrijas Jaunsardzes centra pasākumiem, kas saistīti gan ar Jaunsardzes interešu izglītības, gan ar Valsts aizsardzības mācības kā obligāta mācību priekšmeta realizāciju, noteikts informatīvajā ziņojumā „Par valsts aizsardzības mācības ieviešanu un Jaunsardzes attīstību 2019.-2027.gadā”. Plānā iekļautie pasākumi tiks īstenoti Aizsardzības ministrijai piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.

¹¹⁵ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts SIF iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹¹⁶ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts SIF iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

1.1. 6.	Atbalsta programma iedzīvotāju sadarbībai kopienās (pilotprojekts)	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma					110 000 ¹¹⁷	110 000 ¹¹⁷		110 000 ¹¹⁷	
1.2. 1.	Latviešu valodas lietošanas veicināšanas programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	42 967	42 967	42 967						
1.2. 2.	Veicināt latviešu valodas lietojumu ikdienas saziņā un nodrošināt iespēju Latvijas iedzīvotājiem un ārzemniekiem apgūt latviešu valodu noteiktā zināšanu līmenī, izveidojot	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma					2 575 354 ¹¹⁹	2 575 354 ¹¹⁹			

¹¹⁷ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts iesniegtais SIF prioritāro pasākumu pieteikums.

¹¹⁹ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts SIF iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

	efektīvu, koordinētu un vadītu valsts valodas apguves sistēmu. ¹¹⁸											
1.2. 3.	Kvalitatīvas un literārajām normām atbilstīgas latviešu valodas lietojums elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos	47.Radio un televīzijas regulators	Budžeta ietvaros									
1.2. 4.	Latviešu valodas izmantošanas nostiprināšana elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos	47.Radio un televīzijas regulators	Budžeta ietvaros									
1.3. 1.	Vienotības atceres kultūras attīstību veidojošas iniciatīvas	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	160 000	160 000	160 000						

¹¹⁸ Pasākums uz 31.07.2023. iekļauts arī Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2021.–2027.gada īstenošanas plānā 2024.–2027.gadam.

1.3. 2.	Izglītojošas programmas Latvijas sabiedrībai par Latvijas valstiskuma veidošanos un attīstību Eiropas un Pasaules vēstures kontekstā, kas veicina piederības sajūtas un saliedētību Latvijas sabiedrībā	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	14 000	14 000	14 000		20 200 ¹²⁰	20 200 ¹²⁰		20 200 ¹²⁰	
1.3. 3.	Pierādījumos balstītas informācijas par Latvijas vēstures notikumiem popularizēšana	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	62 000	62 000	62 000						
		03.Ministru kabinets	01.00.00 Ministru kabineta darbības nodrošināšana, valsts pārvaldes politika					36 300 ¹²¹	36 300 ¹²¹			2026.-2027.g.

¹²⁰ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹²¹ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts VK iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

2.rīcības virziens												
2.1.1.	Demokrātijas un līdzdalības zināšanu un prasmju apguves domnīcas	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana					30 300 ¹²²	30 300 ¹²²		30 300 ¹²²	
2.1.2.	Atbalsts starpskolu pilsoniskajām iniciatīvām	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana					158 085 ¹²³	158 085 ¹²³		158 085 ¹²³	
2.1.3.	Izglītojoši pasākumi skolēniem un jauniešiem par pilsoniskās līdzdalības nozīmi valsts aizsardzībā	10.Aizsardzības ministrija	34.00.00 Jaunsardzes centrs ¹²⁴									
2.1.4.	Sabiedrības medijpratības veicināšanas aktivitātes	47.Radio un televīzijas regulators	01.00.00 Nozares vadība	53 000	53 000	53 000						
		03.Ministru kabinets	01.00.00 Ministru kabineta darbības nodrošināšana, valsts pārvaldes politika					117 612 ¹²⁵	117 612 ¹²⁵			2026.-2027.g.

¹²² Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹²³ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹²⁴ Finansējums Aizsardzības ministrijas Jaunsardzes centra pasākumiem, kas saistīti gan ar Jaunsardzes interešu izglītības, gan ar Valsts aizsardzības mācības kā obligāta mācību priekšmeta realizāciju, noteikts informatīvajā ziņojumā „Par valsts aizsardzības mācības ieviešanu un Jaunsardzes attīstību 2019.-2027.gadā”. Plānā iekļautie pasākumi tiks īstenoti Aizsardzības ministrijai piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros.

¹²⁵ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts VK iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

2.1. 5.	Kultūras pakalpojumu pieejamības nodrošināšana skolēniem neatkarīgi no dzīves vietas, ģimenes sociāli ekonomiskā stāvokļa utt. ¹²⁶	22.Kultūras ministrija ¹²⁷	Eiropas Savienības kohēzijas politikas programma		351 782	527 673						
2.2. 1.	Programma „NVO fonds”	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma	2 500 000	2 500 000	2 500 000		4 800 000 ¹²⁸	4 800 000 ¹²⁸		4 800 000 ¹²⁸	
2.2. 2.	Reģionu NVO atbalsta programma	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	150 000	150 000	150 000		101 000 ¹²⁹	101 000 ¹²⁹		101 000 ¹²⁹	
			22.02.00 Kultūras pasākumi, sadarbības līgumi un programmas	30 000								

¹²⁶ Pasākuma norise plānota no 2025.–2028.gada I pusgadam. Pasākuma īstenošanai 2027.gadā plānots finansējums 615 619 *euro* apmērā un 2028.gadā – 263 837 *euro* apmērā.

¹²⁷ Pasākums tiks īstenots Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam „Izglītība, prasmes un mūžizglītība” 4.2.3. specifiskā atbalsta mērķa „Sekmēt to, lai – jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām – būtu vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un mācībām un iespēja to iegūt, sākot ar pirmsskolas izglītību un aprūpi un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības un mācību gaitā līdz pat augstākajai izglītībai un pieaugušo izglītībai un mācībām, tostarp veicināt mācību mobilitāti visiem un atvieglot piekļūstamības iespējas personām ar invaliditāti” 4.2.3.3.pasākuma „Pilsonisko līdzdalību veicinošu kultūras pakalpojumu pieejamības veicināšana” ietvaros.

¹²⁸ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts SIF iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹²⁹ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

2.2. 3.	NVO līdzfinansējum a programma	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	105 000	105 000	105 000		300 000 ¹³⁰	300 000 ¹³⁰		300 000 ¹³⁰	
			67.06.00 Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana ¹³¹	150 000	150 000	150 000		100 000 ¹³²	100 000 ¹³²		100 000 ¹³²	
2.2. 4	Mazākumtautī bu NVO līdzdalības veicināšanas programma	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	100 000	100 000	100 000		101 000 ¹³³	101 000 ¹³³		101 000 ¹³³	
2.2. 5	Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības pamatnostādņ u īstenošanas uzraudzības padome	22.Kultūras ministrija	Budžeta ietvaros									

¹³⁰ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹³¹ Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības programmas „Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (2021-2027) kontaktpunkta darbības turpināšanu laika periodā no 2025.gada 16.aprīļa līdz Eiropas Savienības programmas „Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” perioda beigām tiks virzīts izskatīšanai Ministru kabineta sēdē tad, kad būs saņemts Eiropas Komisijas apstiprinājums par ārvalstu finanšu palīdzības piešķiršanu, kā arī nosacījumi valsts budžeta līdzfinansējuma apmēram.

¹³² Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹³³ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

2.2. 6.	Pilsoniskās sabiedrības attīstību, iekļaujošu līdzdalību un brīvprātīgo darbu veicinoši informatīvi un izglītojoši pasākumi, tai skaitā pastāvīgs atbalsts reģionos NVO.	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma					206 328 ¹³⁴	206 328 ¹³⁴			
2.2. 7.	Pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmes sekmēšana, stiprinot dialogu ar sabiedrību un veicinot tās līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos	08.Sabiedrības integrācijas fonds	63.00.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana ¹³⁵	366 368	366 368	175 856						

¹³⁴ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts SIF iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹³⁵ Pasākums tiks īstenots Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 4.3.4. specifiskā atbalsta mērķa „Skmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, nediskriminēšanu un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbināmību, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā esošām grupām” 4.3.4.5. pasākuma „Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei, stiprinot līdzdalību publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos” projekta Nr. 4.3.4.5/1/24/I/001 „Atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizāciju izaugsmei” ietvaros.

2.2.8.	Sabiedrības saliedēšana, veicinot sabiedrības pašorganizēšanos un paplašinot sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas	13.Finanšu ministrija ¹³⁶	63.08.00 Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) avansa maksājumi un atmaksas finansējuma saņēmējiem (2021-2027) ¹³⁷				340 514 ¹³⁸	340 514 ¹³⁸	340 514 ¹³⁸		
2.2.9.	NVO inkubatoru programmas modulis par finanšu vadību un avotu dažādošanu	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana					101 000 ¹³⁹	101 000 ¹³⁹	101 000 ¹³⁹	
2.2.10.	Mazo grantu programma <i>ad hoc</i> situāciju risināšanai pilsoniskās sabiedrības iesaistei (pilotprojekts)	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma					110 000 ¹⁴⁰	110 000 ¹⁴⁰	110 000 ¹⁴⁰	

¹³⁶ Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu projektam „Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam 4.3.4.specifiskā atbalsta mērķa „Skmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, nediskriminēšanu un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbināmību, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā esošām grupām” 4.3.4.9.pasākuma „Sabiedrības saliedēšana, veicinot sabiedrības pašorganizēšanos un paplašinot sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas” īstenošanas noteikumi” (24-TA-1536) atbildīgās iestādes funkcijas veic KM, bet finansējums pasākuma īstenošanai tiek plānots FM budžetā.

¹³⁷ Pasākums tiks īstenots Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam 4.3.4.specifiskā atbalsta mērķa „Skmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, nediskriminēšanu un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbināmību, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā esošām grupām” 4.3.4.9.pasākuma „Sabiedrības saliedēšana, veicinot sabiedrības pašorganizēšanos un paplašinot sadarbības un līdzdarbības prasmes un iespējas” ietvaros.

¹³⁸ Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts atbilstoši Eiropas Savienības fondu, programmu un citu finanšu instrumentu finansējuma pieprasīšanas kārtībai.

¹³⁹ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹⁴⁰ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts SIF iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

2.3. 1.	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	26 425	26 425	26 425		40 000 ¹⁴¹	40 000 ¹⁴¹		40 000 ¹⁴¹	
2.3. 2	Saliedētas sabiedrības politikas veidošanas līdzdalības pasākumi (sabiedriskās domas izziņāšana, semināri, fokusgrupas, dizaina domāšanas darbības u.c.)	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	30 000	30 000	30 000		10 000 ¹⁴²	10 000 ¹⁴²		10 000 ¹⁴²	
2.3. 3	Atbalsts pētniekiem un mediju profesionāļiem mediju monitoringa nodrošināšanai	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	30 000	30 000	30 000						

¹⁴¹ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹⁴² Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

2.3. 4.	Komerčiālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu kapacitātes stiprināšana	08.Sabiedrības integrācijas fonds	04.00.00 Mediju projektu īstenošana	500 000	500 000	500 000						
2.3. 5.	Ideju talkas saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības politikas veidošanai	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana					20 000 ¹⁴³	20 000 ¹⁴³			20 000 ¹⁴³
2.3. 6.	Datos balstītas saliedētas sabiedrības politikas īstenošana – Sabiedrības saliedētības radara pētījuma turpinājums	08.Sabiedrības integrācijas fonds	01.00.00 Sabiedrības integrācijas fonda vadība	50 000	20 000	30 000						
3.rīcības virziens												
3.1. 1.	Latviešu valodas kursi un sarunu valodas klubi	22.Kultūras ministrija	70.24.00 Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	758 626	693 445			2 598 495 ¹⁴⁴				

¹⁴³ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹⁴⁴ Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts atbilstoši Eiropas Savienības fondu, programmu un citu finanšu instrumentu finansējuma pieprasīšanas kārtībai. Norādītais finansējuma apmērs izlietojams līdz 2029.gadam.

3.1. 2.	Ievadkurss trešo valstu pilsoņiem par dzīvi Latvijā	22.Kultūras ministrija	70.24.00 Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	242 326	243 126			1 881 188 ¹⁴⁵				
3.1. 3.	Konsultatīvais mehānisms trešo valstu pilsoņu līdzdalībai	22.Kultūras ministrija	Budžeta ietvaros									
3.1. 4.	Vienas pieturas aģentūras izveide, veicinot jauniebraucēju iekļaušanos vietējā sabiedrībā, nodrošinot vienotu un kvalitatīvu pakalpojumu grozu	22.Kultūras ministrija	70.24.00 Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	849 248	898 774			2 440 474 ¹⁴⁶				
3.1. 5.	Veicināta patvēruma meklētāju un starptautiskās aizsardzības saņēmēju sociālekonomiskā iekļaušana (4.3.4.8. SAM)	08.Sabiedrīb as integrācijas fonds	63.00.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un	353 035	353 035	353 035						

¹⁴⁵ Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts atbilstoši Eiropas Savienības fondu, programmu un citu finanšu instrumentu finansējuma pieprasīšanas kārtībai. Norādītais finansējuma apmērs izlietojams līdz 2029.gadam.

¹⁴⁶ Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts atbilstoši Eiropas Savienības fondu, programmu un citu finanšu instrumentu finansējuma pieprasīšanas kārtībai. Norādītais finansējuma apmērs izlietojams līdz 2029.gadam.

			pasākumu īstenošana ¹⁴⁷									
3.1.6.	Izveidota un aprobēta atbalsta sistēma ES, Eiropas Ekonomiskās zonas un Šveices Konfederācijas pilsoņiem un veicināta viņu sociālekonomiskā iekļaušana	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma					300 000 ¹⁴⁸	300 000 ¹⁴⁸			
3.1.7.	Starpkultūru komunikācijas kursi mediju pārstāvjiem	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma					79 695 ¹⁴⁹	79 695 ¹⁴⁹			

¹⁴⁷ Pasākums tiks īstenots Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.3.4. specifiskā atbalsta mērķa „Skmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, nediskriminēšanu un aktīvu līdzdalību, kā arī uzlabotu nodarbināmību, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgā situācijā esošām grupām” 4.3.4.8. pasākuma „Sabiedrības saliedēšana, veicinot jauniebraucēju iekļaušanos vietējā sabiedrībā un sekmējot starpkultūru komunikāciju” ietvaros.

¹⁴⁸ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts SIF iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹⁴⁹ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts SIF iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

3.1. 8.	Mācības dažādu jomu profesionāļiem par sabiedrības daudzveidību un starpkultūru dialogu	22.Kultūras ministrija	70.24.00 Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds	150 000	150 000			200 000 ¹⁵⁰				
3.1. 9.	Aktivitātes, kas nodrošina inovatīvu pieeju trešo valstu pilsoņu līdzdalībai sabiedrības dzīvē	22.Kultūras ministrija	70.24.00 Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds ¹⁵¹					175 158 ¹⁵²				
3.1. 10.	Latviešu valodas klubi Patvēruma meklētāju izmitināšanas centros „Mucenieki” un „Liepna”	22.Kultūras ministrija	70.24.00 Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds ¹⁵³									
3.1. 11.	Datu priekšizpēte informācijas sistēmas	22.Kultūras ministrija	70.24.00 Patvēruma,									

¹⁵⁰ Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts atbilstoši Eiropas Savienības fondu, programmu un citu finanšu instrumentu finansējuma pieprasīšanas kārtībai. Norādītais finansējuma apmērs izlietojams līdz 2029.gadam.

¹⁵¹ Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda aktivitāšu plānotais finansējuma sadalījums norādīts atbilstoši Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2022.-2027.gadam Nacionālās programmas īstenošanas plānā indikatīvi plānotajam finansējuma sadalījumam pa gadiem. Plānotais finansējuma sadalījums atbilstoši īstenošanas plānā norādītajam netiek pieprasīts budžetā, kamēr konkrētās atlases ietvaros nav noslēgti līgumi par projektu īstenošanu.

¹⁵² Papildus nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts atbilstoši Eiropas Savienības fondu, programmu un citu finanšu instrumentu finansējuma pieprasīšanas kārtībai. Norādītais finansējuma apmērs izlietojams līdz 2029.gadam.

¹⁵³ Aktivitāte var tikt īstenota pēc grozījumu veikšanas Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2021.-2027.gada plānošanas perioda īstenošanas plānā. Konkrēts finansējuma apmērs tiks precizēts.

	dizaina izveidei jaunatbraucēju iekļaušanās procesa izsekojamībai un atbalsta pasākumu plānošanai		migrācijas un integrācijas fonds ¹⁵⁴									
3.1.12.	Latviešu valodas apmācības kapacitātes celšana	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana					1 617 000 ¹⁵⁵	1 617 000 ¹⁵⁵			1 617 000 ¹⁵⁵
3.2.1.	Atbalsts mazākumtautību kultūras savpatnības saglabāšanai	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	90 000	90 000	90 000						
3.2.2.	Latvijas mazākumtautību festivāls	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana	10 000	10 000	10 000		20 000 ¹⁵⁶	160 000 ¹⁵⁶			20 000 ¹⁵⁶
			22.02.00 Kultūras pasākumi, sadarbības līgumi un programmas	160 000								

¹⁵⁴ Aktivitāte var tikt īstenota pēc grozījumu veikšanas Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda 2021.-2027.gada plānošanas perioda īstenošanas plānā. Konkrēts finansējuma apmērs tiks precizēts.

¹⁵⁵ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

¹⁵⁶ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

3.2. 3.	Ģimeņu sadarbības programma latviešu, mazākumtautību un ārvalstu pilsoņu bērniem un jauniešiem	22.Kultūras ministrija	26.01.00 Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana					63 232 ¹⁵⁷	63 232 ¹⁵⁷		63 232 ¹⁵⁷	
3.2. 4.	Mazākumtautību un romu konsultatīvās padomes	22.Kultūras ministrija	Budžeta ietvaros									
3.2. 5.	Sabiedrības izpratnes un informētības paaugstināšanas pasākumi par diskriminācijas mazināšanu un tolerances veicināšanu	08.Sabiedrības integrācijas fonds	01.00.00 Sabiedrības integrācijas fonda vadība	100 000	100 000	100 000						

Jautājums par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu Plānā paredzēto pasākumu īstenošanai 2025.gadā un turpmāk skatāms Ministru kabinetā gadskārtējā valsts budžeta likumprojekta un vidēja termiņa budžeta ietvara likumprojekta sagatavošanas un izskatīšanas procesā kopā ar visu ministriju un centrālo valsts iestāžu iesniegtajiem priekšlikumiem prioritārajiem pasākumiem atbilstoši valsts budžeta finansiālajām iespējām.

¹⁵⁷ Norādītais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākums var tikt īstenots, ja valsts budžeta sagatavošanas procesā tiks atbalstīts KM iesniegtais prioritāro pasākumu pieteikums.

2. Detalizēts aprēķins plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam

Šajā Plāna sadaļā ir sniegts detalizēts aprēķins par pasākumiem, kuru īstenošanai nepieciešamais finansējums nav ietverts NAP2027 indikatīvajā investīciju projektu kopumā un likumā „Par valsts budžetu 2024.gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026.gadam”. Pasākumiem nepieciešamais finansējums tiks pieprasīts ministriju prioritāro pasākumu pieteikumu ietvaros. Detalizētie aprēķini neietver tos pasākumus, kurus plānots īstenot esošo Eiropas Savienības fondu, programmu vai citu finanšu instrumentu finansējuma ietvaros.

Nr.	Uzdevums/Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Nepieciešamais papildu finansējums, <i>euro</i>			Aprēķins
				2025.gads	2026.gads	2027.gads	
1.1.4.	Mazākumtautību un sabiedrības saliedētības programma	Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma		350 000	350 000	Mazākumtautību un sabiedrības saliedētības programmai ir nepieciešami papildus finanšu līdzekļi 350 000 <i>euro</i> apmērā, lai atbalsts projektu konkursos tiktu sniegts vismaz 400 personām, tostarp, subsīdijas un dotācijas projektu īstenošanai; administratīvie izdevumi plānoti 8% apmērā. Maksimālais 1 projekta apjoms indikatīvi 20 000 <i>euro</i> , īstenošanas periods indikatīvi 12-16 mēneši. Tiks atbalstīti indikatīvi 16 iesniegtie projekti.
1.1.5	Pastāvīgs dialogs ar sabiedrību par nacionālo identitāti un piederību	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		50 500	50 500	Pastāvīga dialoga ar sabiedrību par nacionālo identitāti un piederību nodrošināšanai 2026.gadā un turpmāk ik gadu – 50 500 <i>euro</i> , katrā Latvijas reģionā nodrošināts vismaz 1 pasākums. Kopumā plānoti 5 pasākumi. KM administratīvie izdevumi plānoti 1% apmērā.
1.1.6.	Atbalsta programma iedzīvotāju sadarbībai kopienās (pilotprojekts)	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma		110 000	110 000	Iedzīvotāju sadarbības stiprināšanai kopienās 2026.gadā un turpmāk ik gadu nepieciešami 110 000 <i>euro</i> , atbalstot vismaz 25 projektus gadā, 1 projekta indikatīvās izmaksas indikatīvi 4 000 <i>euro</i> , kā arī SIF administratīvās izmaksas 6% apmērā.

1.2.2.	Veicināt latviešu valodas lietojumu ikdienas saziņā un nodrošināt iespēju Latvijas iedzīvotājiem un ārzemniekiem apgūt latviešu valodu noteiktā zināšanu līmenī, izveidojot efektīvu, koordinētu un vadītu valsts valodas apguves sistēmu.	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma		2 575 354	2 575 354	Valsts budžeta finansējums, indikatīvi nepieciešami 2 575 354 <i>euro</i> gadā, tostarp koordinēšanas administratīvie izdevumi, IT sistēmas darbībai, latviešu valodas kursu nodrošināšanai. Koordinācijai indikatīvi nepieciešami 171 013 <i>euro</i> gadā. IT sistēma – Indikatīvi nepieciešami 96 800 <i>euro</i> (pilnveidei un uzturēšanai, 3 gadu līgums). Latviešu valodas apmācības procesam indikatīvi nepieciešami 2 307 541 <i>euro</i> , tajā skaitā, 3,8% SIF administratīvajām izmaksām konkursu uzraudzībai.
1.3.2.	Izglītojošas programmas Latvijas sabiedrībai par Latvijas valstiskuma veidošanos un attīstību Eiropas un Pasaules vēstures kontekstā, kas veicina piederības sajūtas un saliedētību Latvijas sabiedrībā	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		20 200	20 200	2026.gadā un turpmāk ik gadu – 20 200 <i>euro</i> /gadā. Vismaz 2 izglītojoši pasākumi katrā reģionā, kopā 10 pasākumi, vidēji 2 000 <i>euro</i> katrs. KM administratīvie izdevumi plānoti 1% apmērā.
1.3.3.	Pierādījumos balstītas informācijas par Latvijas vēstures notikumiem popularizēšana	03.Ministru kabinets	01.00.00 Ministru kabineta darbības nodrošināšana, valsts pārvaldes politika		36 300	36 300	Valsts svētku, atceres dienu u.c. nozīmīgu vēstures notikumu popularizēšanai kopīgas izpratnes veidošanai nepieciešamais finansējums ir 36 300 <i>euro</i> katru gadu (vismaz 10 vēstures notikumu popularizēšanai, vidēji 3 630 <i>euro</i> katrs pasākums).
2.1.1.	Demokrātijas un līdzdalības zināšanu un prasmju apguves domnīcas	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		30 300	30 300	2026.gadā un turpmāk ik gadu - 30 300 <i>euro</i> /gadā, vismaz 1 domnīca katrā reģionā (5 reģioni x 6 000 <i>euro</i>). KM administratīvie izdevumi plānoti 1% apmērā.

2.1.2.	Atbalsts starpskolu pilsoniskajām iniciatīvām	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		158 085	158 085	2026.gadā un turpmāk ik gadu - 158 085 <i>euro</i> /gadā, konkursa kārtībā atbalstīt vismaz 10 dažādu Latvijas NVO organizētus notikumus dažādās Latvijas vietās (līdz 11 180 <i>euro</i> vienam projektam x 14 projekti). KM administratīvie izdevumi plānoti 1% apmērā.
2.1.4.	Sabiedrības medijpratības veicināšanas aktivitātes	03.Ministru kabinets	01.00.00 Ministru kabineta darbības nodrošināšana, valsts pārvaldes politika		117 612	117 612	No 2026.-2027.gadam ik gadu – 117 612 <i>euro</i> gadā, lai īstenotu medijpratības pasākumus vismaz 81 Latvijas vispārējās izglītības iestādēs katru gadu. Izmaksas vidēji 1 452 <i>euro</i> uz 1 skolu (satura izstrāde medijpratības nodarbībām un medijpratības un informācijpratības nodarbību īstenošana (2 grupu vadītāju darba izmaksas: 500 <i>euro</i>), dezinformācijas situāciju simulāciju izstrāde un izspēle (2 vadītāju darba izmaksas: 500 <i>euro</i>), transporta izmaksas (vidēji 50 <i>euro</i>), administratīvās izmaksas (6% apmērā: 87,12 <i>euro</i>), informatīvo materiālu izstrāde, publicitāte: 314,88 <i>euro</i>).
2.2.1.	Programma „NVO fonds”	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 „NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma”		4 800 000	4 800 000	Konkursa kārtībā atbalstīti vismaz 135 projekti. Indikatīvais projekta apjoms ir 2 000 līdz 40 000 <i>euro</i> .
2.2.2	Reģionu NVO atbalsta programma	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		101 000	101 000	Reģionu NVO atbalsta programma 2026.gadā un turpmāk ik gadu - 101 000 <i>euro</i> . Atbalstītas reģionālās NVO katrā reģionā. KM administratīvie izdevumi plānoti 1% apmērā.

2.2.3	NVO līdzfinansējuma programma	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	300 000	300 000	NVO līdzfinansējuma programma 2026.gadā un turpmāk ik gadu – 300 000 <i>euro</i> . Atbalstītas vismaz 2 organizācijas makro projektu īstenošanai.
			67.06.00 Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana	100 000	100 000	Lai nodrošinātu līdzfinansējuma pieejamību Eiropas Savienības programmu „Radošā Eiropa” un „Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības” atbalstīto projektu Latvijas organizācijas, 2025.gadā un turpmāk ik gadu – 100 000 <i>euro</i> . Kopā atbalstīti vismaz 20 projektu pieteikumi.
2.2.4	Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	101 000	101 000	Mazākumtautību NVO līdzdalības veicināšanas programma 2026.gadā un turpmāk ik gadu - 101 000 <i>euro</i> , atbalstītas vismaz 21 mazākumtautību NVO. KM administratīvie izdevumi plānoti 1% apmērā.
2.2.6.	Pilsoniskās sabiedrības attīstību, iekļaujošu līdzdalību un brīvprātīgo darbu veicinoši informatīvi un izglītojoši pasākumi, tai skaitā pastāvīgs atbalsts reģionu NVO	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma	206 328	206 328	Lai veicinātu brīvprātīgā darba attīstību, gadā nepieciešami 206 328 <i>euro</i> , tostarp projektu konkursiem, interneta vietnes darbības nodrošināšanai, administrēšanas izmaksām plānoti 6% apmērā. Maksimālais viena projekta apjoms indikatīvi 13 000 <i>euro</i> , īstenošanas periods indikatīvi 12 mēneši. Tikas atbalstīti indikatīvi 15 iesniegtie projekti.
2.2.9.	NVO inkubatoru programmas modulis par finanšu vadību un avotu dažādošanu	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”	101 000	101 000	NVO inkubatoru programmā 2026.gadā un turpmāk ik gadu – 100 000 <i>euro</i> , atbalstītas vismaz 10 NVO katrā Latvijas reģionā. KM administratīvie izdevumi plānoti 1% apmērā.

2.2.10.	Mazo grantu programma <i>ad hoc</i> situāciju risināšanai pilsoniskās sabiedrības iesaistei (pilotprojekts)	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma		110 000	110 000	Lai izveidotu mazo grantu programmu, kas reaģē uz notikumiem sabiedrībā un veicina pilsonisko iesaisti, sociālās problēmas u.tml. 2026.gadā un turpmāk ik gadu nepieciešami 110 000 <i>euro</i> , atbalstot vismaz 20 projektus gadā, 1 projekta izmaksas indikatīvi 5 000 <i>euro</i> , kā arī SIF administratīvās izmaksas plānotas 9% apmērā.
2.3.1.	Pētījumos balstītas saliedētas sabiedrības politikas attīstība	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		40 000	40 000	2026.gadā un turpmāk ik gadu – 40 000 <i>euro</i> /gadā. Izdevumi 2 pētījumu vai sabiedriskās domas aptaujām, balstoties uz kvalitatīvās pētniecības metodēm (piemēram, fokusgrupas diskusijas, padziļinātās intervijas u.tml.) izstrādei.
2.3.2	Saliedētas sabiedrības politikas veidošanas līdzdalības pasākumi (sabiedriskās domas izzināšana, semināri, fokusgrupas, dizaina domāšanas darbnīcas u.c.)	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		10 000	10 000	Saliedētas sabiedrības politikas veidošanas līdzdalības pasākumi (sabiedriskās domas izzināšana, semināri, fokusgrupas, dizaina domāšanas darbnīcas u.c.) 2026.gadā un turpmāk ik gadu - 10 000 <i>euro</i> . Plānoti vismaz 2 pasākumi gadā Rīgā un Latvijas reģionos, vidējās viena pasākuma izmaksas 5 000 <i>euro</i> (telpu noma (vidēji 750 <i>euro</i>), aprīkojuma noma (vidēji 750 <i>euro</i>), lektoru un moderatoru atalgojums (atlīdzība 4 personām: 4 x 250 <i>euro</i> = 1 000 <i>euro</i>), ekspertu atlīdzība (atlīdzība 3 personām: 3 x 300 <i>euro</i> = 900 <i>euro</i>), ēdināšanas pakalpojumi (pusdienas un divas kafijas pauzes 25 personām: 25 x 40 <i>euro</i> = 1 000 <i>euro</i>), izdales materiāli (drukas pakalpojumi vidēji 100 <i>euro</i>), tulkošanas pakalpojumi (ja nepieciešams) (tulka pakalpojums

							vidēji 5 stundas: 5 x 100 euro = 500 euro)).
2.3.5.	Ideju talkas saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības politikas veidošanai	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		20 000	20 000	Ideju talku īstenošanai 2026.gadā un turpmāk ik gadu – 20 000 euro, katru gadu īstenots vismaz 1 pasākums. Plānots veikt iepirkumu par digitāla līdzdalības rīka izveidi un uzturēšanu, kā arī uzlabošanu. Pakalpojuma izmaksas noteiktas apzinot vidējās tirgus cenas līdzīga apjoma darbu veikšanai.
3.1.6.	Izveidota un aprobēta atbalsta sistēma ES, Eiropas Ekonomiskās zonas un Šveices Konfederācijas pilsoņiem un veicināta viņu sociālekonomiskā iekļaušana	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma		300 000	300 000	Veicināta sociālekonomiskā iekļaušana – nodrošināti atbalsta pakalpojumi 1 200 Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomiskās zonas un Šveices Konfederācijas pilsoņiem gadā. Atbalsta izmaksas vienai personai ~200-250 euro, balstoties uz pieredzi Vienas pieturas aģentūras iebraucējiem ietvaros.
3.1.7.	Starpkultūru komunikācijas kursi mediju pārstāvjiem	08.Sabiedrības integrācijas fonds	05.00.00 NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programma		79 695	79 695	Katru gadu nodrošināti izglītojoši pasākumi vismaz 20 mediju pārstāvjiem (vismaz 2 pārstāvji no katra medija, kopā ~ 40 cilvēki, mācību kurss vismaz 5 nodarbības (no tām divas nodarbības tiek īstenotas divas dienas), kopā nodarbības vismaz 40 stundu apmērā). Kursu programmas izstrāde, kopā ~ 8 000 euro (atlīdzība vismaz 3 ekspertiem: 3 x 2 000 euro = 6 000 euro, metodiskā materiāla izveide (pakalpojums) ~ 1 000 euro; prezentāciju izveide (pakalpojums) ~ 1 000 euro); Reģistrācijas procesa izstrāde, tostarp dalībnieku izvērtēšanas procesa metodikas izstrāde (pakalpojums) ~ 2 000 euro;

						<p>Publicitātes izmaksas (preses relīzes, infografikas, iniciētās intervijas, viedokļraksti, informācija par mācību norisi, izglītojoši materiāli sabiedrības un potenciālo dalībnieku informēšanai, dalībnieku piesaiste) (pakalpojums) 8 400 <i>euro</i>;</p> <p>Telpu noma (7 dienas): 7 x 900 <i>euro</i> = 6 300 <i>euro</i>;</p> <p>Ēdināšana, kopā 14 835 <i>euro</i> (Vienas dienas nodarbībām (3 dienas, 43 personas (mediju pārstāvji un nodarbību vadītāji), divas kafijas pauzes, pusdienas) 3 x 43 x 55 <i>euro</i> = 7 095 <i>euro</i>; Divu dienu nodarbībām (2 dienas, 43 personas, brokastis, divas pusdienas, vakariņas) 2 x 43 x 90 <i>euro</i> = 7 740 <i>euro</i>);</p> <p>Naktsmītne divu dienu nodarbībām (2 nakts, 43 personas) = 2 x 43 x 60 <i>euro</i> = 5 160 <i>euro</i>;</p> <p>Transporta izdevumi (nokļūšanai uz divu dienu nodarbībām turp un atpakaļ, 43 personas) (pakalpojums) 1 000 <i>euro</i>;</p> <p>Nodarbību vadītāju (ekspertu) atlīdzība (3 eksperti, 5 mācību sesijas) 3 x 5 x 1 600 <i>euro</i> = 24 000 <i>euro</i>;</p> <p>Kursu izvērtējums (analītiska ziņojuma sagatavošana, sabiedriskās domas aptaujas veikšana, intervijas) (pakalpojums) 10 000 <i>euro</i>.</p>	
3.1.13.	Latviešu valodas mācību pieejamības kapacitātes celšana	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		1 617 000	1 617 000	<p>2026.gadā un turpmāk ik gadu – 1 617 000 <i>euro</i>/gadā, lai nodrošinātu latviešu valodas mācības 120 stundu apmērā vismaz 2 000 personām. Vidējās izmaksas vienai personai ir 735 <i>euro</i>, iekļaujot visas saistītās izmaksas (pedagogu atlīdzība, mācību materiāli, telpas, mācību aprīkojums un valodas</p>

							<p>prasmes pārbaudes – eksāmena nodrošināšanas izmaksas). Administratīvie izdevumi plānoti 10% apmērā.</p>
3.2.2.	Latvijas mazākumtautību festivāls	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		20 000	160 000	<p>Līdz šim festivāla sagatavošanai katru gadu atvēlēti 10 000 <i>euro</i>.</p> <p>2026.gadā papildus finansējums nepieciešams festivāla koncepcijas, vizuālās identitātes u.c. sagatavošanas darbu nodrošināšanai.</p> <p>2027.gadā Latvijas mazākumtautību kultūras festivāla norises nodrošināšanai nepieciešams papildus finansējums, lai nodrošinātu vismaz 50 mazākumtautību biedrību un vismaz 500 dalībnieku piedalīšanos visās festivāla norisēs.</p> <p>Autoratlīdzības līgumi, kopā 18 320 <i>euro</i> (mākslinieciskās koncepcijas autors un režisors (atlīdzība 1 personai 2 700 <i>euro</i>) pasākumu vadītāji (atlīdzība 10 personām: 10 x 700 <i>euro</i> = 7 000 <i>euro</i>), koncertprogrammu veidotāji, atsevišķu norišu koordinatori-programmu veidotāji (atlīdzība 9 personām: 763,33 <i>euro</i> x 9 = 6 870 <i>euro</i>), sociālo tīklu administrators (atlīdzība 1 personai 5 mēnešus: 350 <i>euro</i> x 5 = 1 750 <i>euro</i>); Atlīdzība pasākumu īstenošanai (atlīdzība 7 personām: 7 x 430,14 <i>euro</i> = 3 011 <i>euro</i>);</p> <p>Preces un pakalpojumi, kopā 138 669 <i>euro</i> (projekta vadītājs (atlīdzība 1 personai 4 500 <i>euro</i>), koordinatori, asistenti (atlīdzība 7 personām: 7 x 1 342,86 = 9 400 <i>euro</i>), mākslinieciskās koncepcijas autors-režisors (atlīdzība 1 personai 2 700 <i>euro</i>), fotogrāfs (atlīdzība 1 personai</p>

							1 000 <i>euro</i>); festivāla tehniskās un producēšanas izmaksas (12 pakalpojumi: 12 x 8 750 <i>euro</i> = 105 000 <i>euro</i>), publicitāte, reklāmas materiāli (1 pakalpojums 8 069 <i>euro</i>); vieslektoru uzņemšanas izmaksas, transporta un uzturēšanās izmaksas (1 pakalpojums 3 500 <i>euro</i>), ēdināšanas izmaksas darba grupai (1 pakalpojums 4 500 <i>euro</i>)).
3.2.3.	Ģimeņu sadarbības programma latviešu, mazākumtautību un ārvalstu pilsoņu bērniem un jauniešiem	22.Kultūras ministrija	26.01.00 „Sabiedrības integrācijas pasākumu īstenošana”		63 232	63 232	2026.gadā un turpmāk ik gadu – 63 232 <i>euro</i> /gadā, katrā reģionā vismaz 1 ģimeņu sadarbības pasākums (5 reģioni x indikatīvi 12 520 <i>euro</i> pasākumam (meistarklases, darbnīcas u.tml.)). KM administratīvie izdevumi plānoti 1% apmērā.

«=TAP_AMATS#2»

(paraksts**)

«=TAP_PARAKSTS#2»

** Dokuments ir parakstīts ar TAP portāla elektroniskās parakstīšanas rīku